

Onsdagen den 4 november

Kl. 09.00–11.33
16.00–16.06

§ 1 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Propositioner

2015/16:36 till skatteutskottet

2015/16:39 till justitieutskottet

Skrivelse

2015/16:37 till socialförsäkringsutskottet

Motioner

2015/16:3254–3257 till skatteutskottet

§ 2 Några ändringar i radio- och tv-lagen

Konstitutionsutskottets betänkande 2015/16:KU2

Några ändringar i radio- och tv-lagen (prop. 2014/15:118)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 3 Europeisk skyddsorder

Justitieutskottets betänkande 2015/16:JuU4

Europeisk skyddsorder (prop. 2014/15:139)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 4 Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen

Justitieutskottets betänkande 2015/16:JuU5
Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen (prop. 2014/15:138)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 5 Riksrevisionens rapport om den officiella statistiken

Finansutskottets betänkande 2015/16:FiU8
Riksrevisionens rapport om den officiella statistiken (skr. 2014/15:141)
föredrogs.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under § 10.)

*Skattetillägg:
Dubbelprövningsförbudet och andra
rättssäkerhetsfrågor*

§ 6 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor

Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU4
Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor
(prop. 2014/15:131)
föredrogs.

Anf. 1 OLLE FELTEN (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till reservationen i betänkande 2015/16:SkU4.

Betänkandet handlar om hanteringen av dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor. När vi har behandlat detta har vi koncentrerat oss på att se på konsekvenserna för rättssäkerheten i de olika delarna av propositionens förslag. Själva utgångspunkten i propositionen är att man ska stärka rättssäkerheten i hanteringen på grund av olika förhållanden som har uppstått. Vi har också tittat på det ur följande perspektiv: Är de framlagda förslagen verkligen de bästa för att reda ut de problem som finns med rättssäkerheten i skattemål av den art som avses i propositionen?

Herr talman! Svaret på de frågor som vi har ställt är nej. I propositionen har regeringen inte agerat tillräckligt skarpt för att skapa den bästa lösningen, som verkar avskräckande för dem som får för sig att agera brottsligt med sina skatteuppgifter och annat och som gör att man behandlas på ett så rättssäkert sätt som möjligt i den aktuella typen av mål.

I själva verket menar vi, herr talman, att man har lyckats göra det precis motsatta. Man skapar mer rättsosäkerhet och godtycklighet genom att dela på processen att avgöra om skattetillägg ska dömas ut, beroende på förut-sättningen, det vill säga om den tilltalade först dömts för skattebrott eller

ej. Det är dubbla förfaranden med helt olika utgångspunkter och rättsliga bakgrunder. I det förra fallet ska det hanteras av en domstol och i det senare fallet – det är samma fråga, det vill säga ett eventuellt utdömande av skattetillägg – av tjänstemän på Skatteverket. Man har krånglat till det på ett helt ofattbart sätt. Vi menar att man borde ha tagit ett radikalt grepp på den avart i svensk rättstillämpning som kallas för skattetillägg.

Ett av de grundläggande och uttalade målen för hela statsförvaltningen är att skapa en relevant och för gemene man förståelig lagstiftning och tillämpningsföreskrifter som gäller lika för alla och som dessutom ligger inom ramen för det allmänna rättsmedvetandet. De aktuella förslagen i propositionen går, herr talman, i motsatt riktning i alla dessa avseenden.

Skatteverket menar att skattetillägg ska ses som en administrativ avgift. Här har vi ett av de stora problemen. Detta synsätt har länge varit en uppfattning som legat långt bortom gränsen för det allmänna rättsmedvetandet. I stort sett alla som drabbas av denna påлага uppfattar det som ett straff. Det är ett straff utan dom, och det förekommer inte i en rättsstat. Det är emot alla rättsprinciper vi kan hitta. Ingen ska straffas utan att vara dömd för ett brott – det är vår grundläggande utgångspunkt i vår bedömning av det här. Och i fråga om att dömas för ett brott har vi en lång tradition i Sverige. Man ska anses oskyldig till dess att motsatsen har bevisats.

I bjärt kontrast till Skatteverket har Högsta domstolen och EU-domstolen tydligt fastställt att skattetillägg ska anses som ett straff. Det är självklart – så är det. Detta är i sig tillräcklig grund för att dra de slutsatser vi har dragit.

De rättsvårdande myndigheterna har gått emot Skatteverkets bedömning i flera fall. Såväl Skatteverket som regeringen bör dra rimliga slutsatser av sådana ställningstaganden. Referenser till dessa ställningstaganden finns också i propositionen, vilket gör det tydligare att man bör finna en annan väg än den regeringen har valt.

Regeringens förslag bryter alltså mot de rättsprinciper vi håller högt i denna kammare. Propositionens förslag rättar inte till problemen. De skapar snarare nya och fler problem av samma art. Därför har vi, herr talman, valt att yrka avslag på propositionen. Vi har också valt att yrka på att regeringen ska göra om arbetet utifrån vårt förslag att helt avskaffa straffet skattetillägg. Det håller inte en tillräckligt hög standard för att få finnas i en rättsstat, oavsett om man ser det ur en processrättslig synvinkel eller om man ser det utifrån det allmänna rättsmedvetandet.

I stället bör alla fall av felaktigheter som kan bedömas hålla en brottslig standard och som kan bedömas som skattebrott utredas som ett brott i samma ordning som nu och därefter hanteras av rättsväsendet i vanlig ordning. Skattetillägg avskaffas därmed helt, och i stället skärps påföljden böter och, vid allvarliga brott, fängelse.

Vårt förslag innebär att rättssäkerheten påtagligt stärks. Den orättfärdiga påföljden skattetillägg, utan att brott kan styrkas, avskaffas helt. Den rättsliga processen blir enhetlig och förutsägbar i både form och principer på det sätt som alla rättsprocesser ska vara beskaffade i en rättsstat.

Herr talman! I vår motion diskuterar vi de förutsättningar som bör gälla med utgångspunkt från det resonemang jag har redovisat i detta inlägg. Förutom att regeringen helt missar tillfället att ställa rättssäkerheten till rätta i skattebrottsmål skapar de aktuella lagförslagen en mer omfattande byråkrati och mer komplexa regler som ska tolkas och förstås i komplexa

sammanhang. Och man bygger förutsättningar för att minska viljan till regelefterlevnad i skatteärenden. Detta är helt emot regeringens egna instruktioner till Skatteverket, till exempel regleringsbrevet.

Vi behöver öka förtroendet för rättssäkerheten i skattemål. Vi behöver också öka relevansen i hanteringen av skattebrott genom att ta bort processregler som ligger utanför rättsväsendet. Straff ska endast kunna följa efter en lagakraftvunnen dom i domstol. Därför måste propositionen avslås. Regeringen bör återkomma med ett nytt förslag i enlighet med vad som anförs i vår reservation och som uppfyller dessa krav.

Anf. 2 PER ÅSLING (C):

Herr talman! Riksdagen antog i samband med vårpropositionen för några år sedan riktlinjer för skattepolitiken. Det ska vara goda förutsättningar för varaktig och hög sysselsättning, goda villkor för företagande och investeringar, generell och rättvist fördelad välfärd, effektiva ekonomiska styrmedel och en legitimitet och rättvisa i systemet.

Herr talman! Själva förutsättningen för dessa riktlinjer är ett kontinuerligt arbete med att stärka rättssäkerheten. Det är helt nödvändigt för att behålla och öka skattesystemets legitimitet.

Den proposition vi i dag behandlar är ett viktigt steg i komplicerade frågor. Alliansregeringen tillsatte den utredning som utgör bakgrunden till dagens proposition. När det gäller skatteutskottets behandling av den propositionen har sju partier ställt sig bakom förslaget i betänkandet.

Jag vill ta tillfället i akt att inleda med några reflektioner kring just rättssäkerhet, för rättssäkerheten är helt avgörande för att Sverige som nation ska fortsätta att vara ett land där människor vill starta och driva företag och växla upp sitt företagande.

Herr talman! För Sverige som nation riskerar en bristande rättssäkerhet inte bara att många enskilda personer hamnar i kläm, utan det ökar även den risk företagare tar då de startar företag, expanderar och anställer. I förlängningen påverkar det företagandet negativt, vilket i sin tur betyder färre nya jobb och mindre skatteintäkter för vår gemensamma välfärd.

Få bestämmelser i de svenska grundlagarna är så tydliga som bestämmelsen om att riksdagen beslutar om skatter och avgifter till staten och om statens budget. Trots att bestämmelsen, både i gammal och ny tappning, är entydig är dess tillämpning inte självklar. Inte minst i ett land med långtgående normgivningsdelegation, där myndigheter anförtros att utforma politiken under övergripande ramlagar och ofta ramförordningar, är det tveksamt om principen upprätthålls. Med dagens betänkande tar vi därför ett viktigt steg för en ökad rättssäkerhet.

Herr talman! Rättssäkerhet innebär att individen åtnjuter skydd mot statens i och för sig legitima maktutövning. Det är ett skydd som ska åstadkommas genom regler som har karaktären av lagar och av rättsligt bindande normer.

Rättssäkerheten är ouplösligt förbunden med idén om rättsstaten och om själva rätten, eller lagen, som ett egenvärde – något mer än blott ett instrument för att genomföra den politiska maktens vilja. Denna uppfattning är förankrad i den svenska grundlagen.

Rättssäkerhetsprinciperna ska tillfredsställa den enskilde medborgarens naturliga krav på trygghet i samhället. I detta krav på trygghet ligger att samhället ska vara organiserat och ordnat så att medborgare och organisationer kan förutse de rättsliga följderna av sina handlingar. Förutsebarhet anses vara ett grundläggande element i rättssäkerhetsbegreppet.

Avslutningsvis, herr talman: Det ska vara svårt att göra fel. Man ska göra rätt från början. Utvecklingen inom skatteområdet har förskjutits till mer förebyggande och mindre kontrollerande. I det arbetet är det naturligtvis viktigt att vi också genomför lagstiftningsarbeten för att underlätta detta synsätt.

Jag vill med detta yrka bifall till skatteutskottets förslag i betänkandet och därmed till den aktuella propositionen.

Anf. 3 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Jag har bara en kort fråga om utgångspunkten för skattetillägg som sådant.

Man kan säga att skattetillägg är en kvarleva från det röda 70-talets myndighetssträvanden att betrakta människor som presumtiva brottslingar som ännu inte blivit upptäckta. Det kom till i en lagstiftning 1972, tror jag att det var.

Själva tanken bakom skattetillägg som konstruktion är just den märkliga idén att människor och företag med ett myndighetsbeslut kan påföras ett straff på hundratusentals kronor som man har att betala in. Om man vill, orkar och har råd kan man begära resning mot ett sådant här beslut i en domstol, men det är en enormt tidsödande och kostnadskrävande process.

Vi tycker att man bör avskaffa den här typen av dumheter i svensk rättstillämpning, för det hör inte hemma i en rättsstat. Varför tycker inte Centerpartiet det?

Anf. 4 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Den svenska skattepolitiken och rättsprövningen kopplad till just skattepolitiken har genom årtionden förändrats. Jag tycker att det är ett bra arbete som riksdagen har gjort på initiativ från flera olika regeringar.

Vi har under allianstiden också jobbat med dessa frågor. Vi hade initierat den utredning som ligger till grund för den proposition vi har att hantera i dag, och här tydliggörs reglerna både för skattetillägg och för skattebrott i syfte att klara ut systemet, klargöra och skapa en bättre förutsebarhet och därmed också lyfta den enskilda individen eller det enskilda företaget för att skapa förutsebarhet och tydlighet.

De förändringar som ligger på bordet i dag är dessutom anpassade till det regelverk som hanteras av EU.

Anf. 5 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Nu fick jag tyvärr inte något svar på frågan. Jag frågade varför inte Centerpartiet tycker att man ska ta bort den här typen av avarter av så kallade administrativa avgifter som fortfarande ska finnas kvar enligt det här förslaget, där Skatteverket kan utdöma enormt hårda straff som nästan inte finns i bötesammanhang i vanlig rättstillämpning.

Varför vill inte Centerpartiet ta bort dessa dumheter?

Anf. 6 PER ÅSLING (C) replik:

Herr talman! Jag har svarat: Det är väldigt viktigt att vi gör ett förtydligande när det gäller det dubbla förfarandet, alltså både skattetillägg och skatteåtal och därmed dom utifrån den rättspraxis vi har i Sverige.

Vi tycker att den proposition som regeringen har lagt på bordet och som samtliga partier, utom Sverigedemokraterna, i skatteutskottet har ställt sig bakom på ett bra sätt gör ett avvägande där vi låter myndigheterna ha en tydlig roll och där vi låter rättssystemet i form av domstolar ha en annan roll.

Med den proposition som vi i dag behandlar och det förslag till beslut som skatteutskottet har lagt på riksdagens bord klargör vi de här bitarna, och det tycker jag är väldigt bra.

Anf. 7 SARA KARLSSON (S):

Herr talman! Uttaget av skatt är en förutsättning för en fungerande välfärd. Det är därför viktigt att uttaget sker på ett sätt som är legitimt, både vad gäller hur den enskilde redovisar sina skattepliktiga inkomster och hur staten tar in skatt från dessa inkomster. Det är så att säga ett delat ansvar mellan individ och stat.

Därför är det avgörande såväl att Skatteverket, som är den myndighet som har till uppgift att ta in skatt, gör det så enkelt som möjligt som att den enskilde medverkar genom att lämna riktiga uppgifter. Då behövs också effektiva sanktionsmöjligheter mot de enskilda som inte medverkar. Vi vet att det förekommer, antingen genom att man utelämnar uppgifter eller genom att man lämnar felaktiga uppgifter. Det kan i många fall handla om slarv, men i många fall handlar det också om ett medvetet undandragande av skatt.

Vi har sedan decennier tillbaka en sanktionsmöjlighet som kallas skattetillägg. Den beslutas om av Skatteverket på objektiva grunder, alltså inte utifrån uppsåt, och finns till för att beivra och förebygga skattefel. Men undandragande är också ett brott som kan leda till allmänt åtal. Då bedöms även uppsåtsfrågan.

Att båda dessa system finns leder ibland till dubbla förfaranden och till att samma person prövas eller döms för samma handling två gånger. Det strider mot vad som är acceptabelt i en rättsstat, och det strider mot Europakonventionen och EU-rätten, som vi har åtagit oss att följa.

Frågan om dubbelprövning har varit aktuell flera gånger under ett antal år med olika avgöranden i olika instanser, vilket också beskrivs såväl i propositionen som i betänkandet. Därför är det bra, herr talman, att detta nu åtgärdas.

Det görs bland annat genom att en spärregel införs som säger att den ena instansen inte får inleda ett förfarande om den andra redan har gjort det. Därmed förhindras dubbelprövning, och rättssäkerheten i skatteförfarandet ökar. Förslaget i propositionen innebär också att en sammanslagen prövning kan göras, det vill säga att åklagaren när ett mål om skattebrott ska prövas i allmän domstol också får i uppdrag att företräda frågan om skattetillägg.

Flera remissinstanser och Lagrådet har bedömt att detta kommer att bli komplicerat, men det är viktigt att poängtera att majoriteten av remiss-

instanserna antingen har tillstyrkt eller inte invänt mot förslagen i propositionen. Det framgår också tydligt av propositionen att förändringarna, om de vinner laga kraft, kommer att följas upp.

Men det är säkert så att det kommer att bli bitvis komplicerat. En stor del av vår lagstiftning är komplicerad. Men man får fråga sig vad alternativet är.

Det alternativ som företräds av Sverigedemokraterna i dag är att helt avskaffa skattetillägget. Men det vore att luckra upp gränsen mellan vad som är legalt och vad som är illegalt och att verktygen för att förebygga skattefelet blir färre.

Jag har svårt att se att Sverigedemokraterna, som gärna vill framhålla sig som försvarare av lag och rätt, skulle driva liknande frågor på andra rättsområden. Man kan fråga sig om det är av omsorg om en tillämpbar lagstiftning eller om det är av omsorg om partikamrater med en benägenhet att vara inblandade i den typen av förfaranden. Förslagen skulle, om de blev verklighet, få konsekvenser för möjligheten att upprätthålla rättvisa och ordning i skatteuttaget. Det, herr talman, är något som vi socialdemokrater inte vill medverka till.

Därför yrkar jag bifall till propositionen och avslag på motionen.
(Applåder)

Anf. 8 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Tyvärr avslutar Sara Karlsson sitt anförande på en låg nivå som inte borde höra hemma här, men jag lämnar det utan vidare kommentarer.

Sara Karlsson säger att dubbelprövningen tas bort. Det är helt rätt. Det är själva grunden i hela betänkandet och i propositionen. Det är bra. Det har vi absolut ingenting emot. Tvärtom!

Men det vi vänder oss emot är att man inte går hela vägen och tar bort en avart i svensk rättstillämpning där människor och företag straffas utan att det finns en fällande dom. Det är ett rättsvidrigt sätt att hantera frågan. Det bygger på gammal socialdemokratisk vänsterpolitik. Då måste väl Sara Karlsson stå här och försvara den politiken.

Jag frågar ändå varför Socialdemokraterna vill ha kvar en sådan rättsvidrig process i det svenska skattesystemet. Såväl Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen som EU-rätten har förkastat dels dubbelprövningsfunktionen, dels själva innehållet i att bestraffa folk utan att det finns en fällande dom.

Varför vill Socialdemokraterna inte ta bort dessa dumheter?

Anf. 9 SARA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Det är socialdemokratisk politik att ta ut skatt för att finansiera välfärd. Skatten ska tas ut på ett rättvist och legitimt sätt.

Jag har lite svårt att förstå invändningen. Det finns på olika områden olika typer av vitesförelägganden som myndigheter kan utdela. Jag tycker inte att det är en anomali, som påstås av Sverigedemokraterna.

Naturligtvis är det viktigt att förebygga skattefel på olika sätt. Det är också ett arbete som vi vet görs väl av den myndighet som har till uppgift att ta in skatt, det vill säga Skatteverket. Vi kan också se att det finns ett gott förtroende för Skatteverket bland medborgarna i Sverige.

Anf. 10 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Jag tror inte att det företag som för ett par år sedan – ett i högen – fick ett skattetillägg på 600 000 kronor, helt felaktigt utan saklig grund, tvingades betala och driva en flerårig process för att sedan få rätt gentemot skattemyndigheten, tycker att systemet är rättssäkert. Jag kan inte för mitt liv förstå att Socialdemokraterna, som vill vara ett statsbärande parti, kan tycka att det ska få finnas en så rättsvidrig process.

Sara Karlsson pratar om att ta ut skatt för att finansiera välfärden, och så vidare. Men det har inte med den här frågan att göra. Självklart ska vi ta ut skatt för att finansiera välfärden, men det ska vara en rättssäker process när myndigheter och domstolar dömer ut höga böter. Det är inte fråga om en administrativ avgift, Sara Karlsson, utan det är en bot. Det har högsta rättsvårdande instans fastställt.

Jag undrar fortfarande varför Socialdemokraterna vill ha kvar den typen av rättsosäkra system i Sverige. Sverige behöver klara och tydliga regler där de som begår brott självklart ska straffas. Sverigedemokraterna vill i stället höja straffskalan i skattemål. Det är det rättssäkra sättet att hantera frågan. Om en person eller ett företag lämnar felaktiga uppgifter eller gör något annat som innebär att man begår ett skattebrott ska man självklart dömas. Vi vill höja straffskalorna och ta bort den rättsvidriga straffsatsen som skattetillägg innebär.

Varför vill Socialdemokraterna inte göra så? Varför vill ni inte stärka rättssäkerheten? Här har ni chansen. Ni har inte tagit den chans som ges i propositionen. Varför vill ni inte?

Anf. 11 SARA KARLSSON (S) replik:

Herr talman! Jag vill påminna Olle Felten om att grunden för propositionen är att stärka rättssäkerheten i skatteförfarandet. En majoritet av remissinstanserna antingen tillstyrker eller har inte något att invända mot förslagen.

Dessutom vill jag poängtera att det tydligt står i propositionen att om förslaget vinner laga kraft kommer det att följas upp. Det är alltid viktigt att fortsätta att jobba med rättssäkerheten i olika typer av förfaranden. Det är viktigt att man kan få sin sak prövad. Det är viktiga rättsprinciper som vi socialdemokrater håller hårt på.

Jag är ingen vurmare av hårdare straff rent generellt. Det är en punkt där jag skiljer mig från Olle Feltens parti. Däremot är det oerhört viktigt att förebygga felaktigheter och brottslighet, att skilja mellan rätt och fel samt skilja mellan lagligt och olagligt. Där skiljer vi oss åt. Det är intressant att konstatera det och reflektera över det.

(Applåder)

Anf. 12 ANETTE ÅKESSON (M):

Herr talman! Att Högsta domstolen ändrar praxis och dessutom beslutar att ett förbud, i detta fall mot dubbelbestraffning i skatteärenden, ska gälla retroaktivt hör inte till vanligheterna. I detta fall har det hänt, och det har i sin tur lett till att dömda skattebrottslingar har begärt resning och släppts ut ur våra fängelser.

I Sverige har man i skattefrågor historiskt kunnat bestraffas dubbelt, dels genom att Skatteverket utfärdar ett skattetillägg, dels genom att man i allmän domstol kan åtalas och dömas för skattebrott. Brotsrubriceringen

skattebrott är en straffrättslig sanktion. Brottsrubriceringen skattetillägg anses däremot enbart vara en administrativ sanktion. Men för Europadomstolen utgör den sanktionen en anklagelse om brott i Europakonventionens mening. Därför strider Sveriges hantering enligt Europakonventionen mot principen att ingen får lagföras eller straffas på nytt i samma brott.

Olika lagstiftningar och villkor gäller för de båda brottsrubriceringarna, och de hanteras i olika domstolssystem, allmänna domstolar respektive förvaltningsdomstolar. Det betyder att det är komplicerat att komma fram till en bra lösning.

Rättssäkerheten är viktig. Under flera år har läget gällande dubbelbestraffning, eller snarare dubbelprövning, varit osäkert för skatteärenden, med domar som till synes utfallit slumpmässigt. Enskilda medborgare kan ha uppfattat sig som utsatta för godtyckliga ingrepp från samhällets sida.

För att Sverige ska beakta Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna tillsattes därför under Alliansen en utredning som kom fram till ett enigt betänkande utifrån de givna direktiven. Propositionen bygger på detta betänkande och föreslår att det införs en spärregel så att Skatteverket inte kan utfärda skattetillägg om åklagare har inlett en skattebrottsprocess om samma felaktighet eller passivitet avseende samma person och vice versa, det vill säga att en åklagare inte kan inleda en process om Skatteverket redan har utfärdat ett skattetillägg.

Därutöver införs ett samlat sanktionsförfarande som innebär att man i det fall åklagare väcker åtal mot skattebrott i allmän domstol samtidigt kan yrka på och besluta om skattetillägg. Detta har alltså hittills hanterats av Skatteverket respektive i förvaltningsdomstol.

Både justitieutskottet och skatteutskottet avgav tillkännagivanden under förra mandatperioden. I skatteutskottet krävde vi enigt en lagändring så snart som möjligt, vilket riksdagen biföll. Förslaget får visserligen en hel del kritik, inte minst från åklagarsidan. Samtidigt är situationen i dag ohållbar, och frågorna har utretts under lång tid. Vi har nu ett förslag som bygger på ett enigt betänkande. Det är genomtänkt och sammanhängande och utgör en förbättring av rättssäkerheten jämfört med dagens läge. Fördelarna överväger alltså nackdelarna. Med tanke på riksdagens uttryckliga önskemål att snarast anpassa lagen för att följa Europakonventionen är förslaget dessutom det enda alternativet.

Det kommer att bli nödvändigt att följa hur spärregeln funkar i praktiken. Spärregeln bygger på att kommunikationen mellan åklagare och Skatteverket fungerar väl, men även konsekvenserna av det samlade sanktionsförfarandet blir relevanta att följa. Det gäller inte bara hur praxis kommer att utvecklas när skattetillägg kan hanteras i både allmänna domstolar och förvaltningsdomstolar utan också de likabehandlingsproblem som kommer att uppstå. Vi kommer att behöva följa utvecklingen noga och vara beredda på att revidera lagstiftningen.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 13 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! I propositionen och betänkandet anförts som huvudskäl för att göra de föreslagna ändringarna att reglerna om skattetillägg och skattebrott förändras i syfte att stärka rättssäkerheten i skatteförfarandet. Det är bra att Anette Åkesson och Moderaterna står upp för de principerna.

Ändringarna kommer, som vi också har hört, ur en serie domar i Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen och EU-domstolen. De domarna finns omnämnda i regeringens proposition, och de går ut på att man vill ta bort det dubbla förfarandet. Det står vi absolut bakom; det är ingen tvekan om den saken. Det är bra att man har gjort detta.

Man har dock inte tagit tillfället i akt att ta bort de absolut mest rättssäkra delarna av systemet. Jag fick tyvärr inte heller något besked från Anette Åkesson i talarstolen om huruvida Moderaterna faktiskt ser det här problemet. Tvärtom fortsätter de att låsa sig fast vid den vänsterretorik från 1970-talet som Moderaterna har gått tillbaka till. Det är tråkigt, tycker jag. Moderaterna har tidigare stått för ett starkt rättspatos, vilket var anledningen till att jag en gång var moderat. Nu är jag inte det längre.

Jag tycker att det är tråkigt att Moderaterna inte följer upp den traditionen, och jag vill ha ett svar. Vi tycker att brott och straff ska följas åt. Det gör de inte i det här "caset". Man hade haft chansen att följa vårt förslag om att skicka tillbaka det här, få till en ändring och få bort det rättsvidriga skattetillägget.

Anf. 14 ANETTE ÅKESSON (M) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Olle Felten för att jag fick frågan. Jag har nämligen kollat upp varför skattetilläggen kom till 1972. Det var inte som en rättsvidrig åtgärd, som Olle Felten vill låta påskina, utan det var helt enkelt för att vanliga medborgare som gör fel inte ska behöva gå igenom hela domstolsprocessen. Domstolarna var dessutom överbelamrade av väldigt många mindre fall och skulle i stället koncentrera sig på skattebrotten.

Som vi har sagt är det en administrativ sanktion. Jag är faktiskt riktigt nyfiken på hur det förslag Sverigedemokraterna presenterar egentligen skiljer sig från det befintliga förslaget. Man föreslår nämligen att det ska införas en mindre, administrativ avgift, och det är precis det skattetilläggen är. Jag ställer alltså motfrågan till Olle Felten.

Anf. 15 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Det är ganska enkelt, och det framgår av vår motion. Vi kallar det en typ av påminnelseavgift. Det är nivån för detta, och det är bara för den rent administrativa grejen.

Nu säger Anette Åkesson att skattetillägget är en administrativ åtgärd, herr talman. Det är ju inte det. Vi har från Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen och EU-domstolen fastställda, lagakraftvunna domar som säger att detta är ett straff. Vi menar att ingen ska straffas utan att vara fälld för ett brott. Där finns en stor skillnad i rättspatos mellan alla de övriga partierna – tyvärr nu även Moderaterna – och Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna står för en stark rättssäkerhet och en utveckling av det. Det är anledningen till vår motion.

Jag tycker att det är tråkigt att ni andra inte följer med, och att Moderaterna inte gör det förvånar mig. Jag vill än en gång ge Anette Åkesson chansen att svara på frågan varför Moderaterna inte vill stärka rättssäkerheten på det här området.

Anf. 16 ANETTE ÅKESSON (M) replik:

Herr talman! Vi vill stärka rättssäkerheten, och det är därför vi yrkar bifall till förslaget. Det är så att säga det bästa som föreligger.

Jag fick egentligen inte svar på frågan hur Sverigedemokraternas förslag särskiljer sig när det gäller den administrativa sanktion skattetillägget innebär. Dessutom presenterar Sverigedemokraterna inga konsekvenser av sina förslag, medan vi i det som tillhör propositionen har en gedigen utredning som – visserligen under speciella direktiv – går igenom de konsekvenser förslagen får. Ett stort antal experter har enigt kommit fram till att detta är det bästa förslaget under rådande omständigheter.

Dessutom kan man säga följande: Som skattetillägget ser ut nu definieras i skatteförfarandelagen vilken nivå det ska ligga på. Det är alltså mellan 2 och 40 procent av den slutliga skatten, beroende på omständigheterna. Det är som sagt som en administrativ sanktion.

Anf. 17 RASMUS LING (MP):

Herr talman! I dag ska riksdagen, om vi nu går på utskottets linje och bifaller propositionen, fatta beslut om att genom ett så kallat dubbelprövningsförbud se till att man inte längre ska kunna straffas för samma förseelse vid två olika tillfällen.

Detta är en bra förändring som stärker rättssäkerheten. Det är nämligen viktigt att det inte ska vara flera parallella processer för samma förseelse. Det vi nu gör är alltså en klar förbättring av det system vi har. Sverige har blivit fällt för detta i EU-domstolen, och även Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen har sagt att det system vi har haft med både skattetillägg från ansvarig myndighet, alltså Skatteverket, och skattebrottsprövning i domstol strider mot dubbelprövningsförbudet.

I samma domstolsprocess kommer man fortsatt att kunna både få skattetillägg och dömas för ett skattebrott i det fall man har begått ett brott. Jag ser inte att det är något konstigt med att i samma process hantera flera av de här delarna. Motsvarande bestämmelser finns också för andra typer av brott, det vill säga att man får en ekonomisk påföljd samtidigt som man döms till ett annat straff.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet, det vill säga att bifalla propositionen.

Anf. 18 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Jag har en enkel fråga till Miljöpartiet och Rasmus Ling. Har Miljöpartiet förstått att skattetillägg är ett straff?

Anf. 19 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Som jag sa i mitt anförande bygger ändringen på att man inte ska ha parallella processer kring samma förseelse. Europadomstolen ser det som ett straff i det fall man har parallella processer. Man ska inte få samma påföljd flera gånger och från olika håll.

Jag skulle vilja ställa en motfråga till Sverigedemokraterna, som vill ta bort detta. Gäller samma sak när det finns andra ekonomiska sanktioner från myndigheterna då medborgare gör fel? Om man parkerar bilen fel, står för länge eller på fel plats, får man böter. Det blir inget domstolsförfarande i normalfallet. Är det någonting som Sverigedemokraterna inte ställer sig bakom?

Prot. 2015/16:21
4 november

*Skattetillägg:
Dubbelprövnings-
förbudet och andra
rättssäkerhetsfrågor*

Anf. 20 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Det börjar nästan bli lite komiskt när Miljöpartiet och Rasmus Ling jämför utdömda skattetillägg på hundratusentals kronor med en enkel parkeringsbot. Jag förstår faktiskt inte frågan. De har verkligen ingenting med varandra att göra.

Jag fick inget svar, så jag ställer frågan igen. Har Miljöpartiet förstått att skattetillägg är ett straff?

Rasmus Ling går tillbaka till diskussionen om parallella processer. Avskaffandet av parallella processer är naturligtvis jättebra. Det är helt nödvändigt. Det ställer vi oss bakom. Men vi vill avskaffa den här typen av rättsvidrig straffutdelning när man inte är dömd för ett brott.

Återigen: Har Miljöpartiet verkligen förstått att skattetillägg är ett straff, oavsett om det påförs genom ett domstolsutslag eller om Skatteverket dömer ut det genom ett myndighetsbeslut?

Anf. 21 RASMUS LING (MP) replik:

Herr talman! Olle Felten har i den här debatten sagt att han ställer sig bakom att dubbelprövningsförbudet ska tas bort samtidigt som han sagt att propositionen går i fel riktning. För mig är det oklart vad Olle Felten faktiskt tycker om förslaget. Går det i rätt riktning eller går det i fel riktning och gör det hela sämre?

Vad gäller den enskilde som får ett skattetillägg där det rör sig om mycket pengar finns i det här systemet fortfarande möjlighet att överklaga beslutet. Det som Sverigedemokraterna vill är att varje liten förseelse ska leda till en domstolsprocess, att även den som slarvat, gjort en mindre förseelse, ska behöva genomgå en domstolsprocess.

Jag tycker inte att det är en rimlig ordning, och jag förstår inte hur Sverigedemokraterna kan tycka att Domstolsverket ska få den ökade bördan. Framför allt förstår jag inte hur man vill låta alla som i dag får ett skattetillägg, och som kan ordna upp det på ett enkelt sätt, genomgå en domstolsprocess.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

*Skatteavtal
mellan Sverige
samt Storbritannien
och Nordirland*

§ 7 Skatteavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland

Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU6

Skatteavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland (prop. 2015/16:7)

föredrogs.

Anf. 22 MARIA PLASS (M):

Herr talman! När vi i dag debatterar skatteavtalet mellan Sverige och Storbritannien och Nordirland är det ett av många avtal som Sverige ingått med andra länder sedan 1920-talet.

Det nya skatteavtalets syfte är främst att undvika dubbelbeskattning och förhindra skatteflykt beträffande skatter på inkomst och på kapitalvinst. Ett viktigt syfte med skatteavtal är också att uppmuntra investeringar

mellan de avtalslutande länderna, vilket är viktigt för ett litet exportberoende land som Sverige.

Det nu aktuella avtalet ersätter ett avtal från 1983. I regeringens proposition föreslås att riksdagen antar detta som en lag och, som brukligt är, att lagen ska träda i kraft den dag som regeringen bestämmer. Avtalet ansluter nära till den modell som OECD rekommenderar för bilaterala skatteavtal.

Det nya avtalet innebär bland annat förändringar av beskattning av pensioner, livräntor och liknande utbetalningar. Ändringen innebär att utbetalningar ges en mer långtgående beskattningsrätt än den som var i avtalet från 1983.

En övergångsbestämmelse gör det möjligt för den som omedelbart före avtalets ikraftträdande var mottagare av pension, livränta eller liknande att välja att fortsätta låta sig beskattas enligt de gamla reglerna. I de fall ett aktivt val inte görs tillämpas det nya avtalet på de aktuella inkomsterna.

Herr talman! Det är en mycket kort sammanfattning av det betänkande som skatteutskottet tillstyrkt.

(Applåder)

Anf. 23 OLLE FELTEN (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU6.

Det är bra att den uppdatering av skatteavtalet med Storbritannien och Nordirland som nu ligger på riksdagens bord kommit till stånd. Det är ingen tvekan om det. Det kan dock vara på sin plats att lite grann fundera över vad ett skatteavtal är. Alla stater med beskattningsrätt över sina medborgare, företag och övriga personer som stadigvarande vistas och verkar i landet samt internationellt verksamma företag och personer som från tid till annan vistas i olika länder hamnar ibland i situationer där de riskerar att inkomster och kapital dubbelbeskattas i olika länder. Det är en uppgift för skatteavtalen att undanröja sådana fel, och det kan gälla såväl fysiska som juridiska personer.

Dubbelbeskattning hämmar det fria utbytet av varor och tjänster, kapitalrörelser och arbetskraftens rörlighet. Det är en av de grundläggande orsakerna till att bilaterala skatteavtal förhandlas fram mellan olika stater. Syftet med avtalen är alltså att undanröja dubbelbeskattning, att underlätta investeringar och att undanröja möjligheten att undandra sig skatt, också det ett viktigt syfte med skatteavtalen.

Skatteavtalens innebörd är i stora drag att fördela beskattningsrätten till olika typer av inkomster mellan länderna och därigenom underlätta för handel och annat utbyte mellan dem. Avtalen innehåller därför regler om fördelning av beskattningsrätten.

Finansinspektionen anger fyra huvudsakliga skäl, förutom de två grundläggande skälen som nämns ovan, till att skatteavtalen har så stor betydelse. Skatteavtal med låga källskatter är en förutsättning för att svenskbaserade koncerner ska kunna verka och konkurrera på ett bra sätt utomlands, på likvärdiga villkor med våra konkurrerande utländska företag.

Ett brett konkurrenskraftigt skatteavtalsnät är en mycket viktig faktor vid utländska koncerners val av etablering av till exempel europeiskt huvudkontor. Gamla, omoderna, läckande skatteavtal utgör risk för förlorade

skatteintäkter, och man underlättar för att omförhandla avtalen. Informationsutbytet är en viktig del för en effektiv skattekontroll och ingår också i skatteavtalen.

Skatteavtalen har alltså en mycket viktig funktion, och Sverige har traditionellt legat i topp. Det gamla avtalet från 1983 med Storbritannien och Nordirland får nu en uppfräschning, vilket vi tycker är väldigt bra.

Vi lät riksdagens utredningstjänst göra en undersökning bland våra viktigaste stora exportföretag om hur de ser på skatteavtalen, den nivå som Sverige i dag har på skatteavtalen samt aktualitet och omfattning. Vi ville veta hur skatteavtalens villkor påverkar företagens strategiska beslut om lokalisering av vitala funktioner, huvudkontor, produktionsenheter och så vidare. Det sammantagna svaret är att de är viktiga. Det är inte den enda viktiga delen, men det är en jätteviktig komponent i sammanhanget.

Med utgångspunkt från detta måste jag också reflektera över hur finansministern leder arbetet på Finansdepartementet i det här avseendet, att utveckla våra skatteavtal. Sedan 1998, när Sverige låg på tredje plats i att ha uppdaterade och bra skatteavtal bland de viktigaste OECD-länderna, har vi sjunkit till kanske plats tio eller tolv.

De 82 länder som Sverige har skatteavtal med – dock ej Storbritannien och Nordirland – hade enligt en sammanställning av internationell statistik från den 13 juni 2014 som Svenskt Näringsliv har gjort sammantaget 161 avtal med våra konkurrentländer som var mer gynnsamma i totalt 320 olika avseenden än vad deras avtal med Sverige var.

Det är jättebra att vi får uppdateringen med Storbritannien och Nordirland, men processen med att utveckla, förbättra och uppdatera våra gamla skatteavtal med alla de andra länderna, som vi har mycket sämre villkor med än våra konkurrentländer, måste få fart.

Samtidigt som vi nu gläds åt att avtalet med Storbritannien och Nordirland uppdateras vill jag återigen rikta en vädjan till regeringen om att se till att arbetet med skatteavtal ges högre prioritet, så att vi i slutet av mandatperioden kan summera arbetet här i kammaren och konstatera att den svenska skatteavtalskatalogen då är på topp igen. Det vill jag vara med om, för det är viktigt för Sverige. Frågan är om regeringen förmår att hantera frågan på det sättet.

(Applåder)

Anf. 24 MARIA PLASS (M) replik:

Herr talman! En sak kan vi vara överens om: De här skatteavtalen är viktiga för Sverige och för andra länder.

Vad jag uppfattar har Sverigedemokraterna, bland annat i en tidigare debatt om en interpellation från Olle Felten, kritiserat samtliga regeringar under de senaste 15 åren för att det har varit för långsamt tempo och för att de skatteavtal som har slutits har varit för dåliga i jämförelse med andra länder. Det är väldigt lätt att kritisera om man inte har ansvar.

Den kritik som Sverigedemokraterna lutar sig mot är Svenskt Näringslivs rapport från 2014. Det var förvisso så att Svenskt Näringsliv kritiserade regeringen i 2010 års rapport därför att regeringen inte var tillräcklig aktiv. Det kanske var befogat då. Men i 2014 års rapport, där Svenskt Näringsliv har uppdaterat den gamla rapporten, säger man att ”det är positivt att regeringen” – då pratar vi om alliansregeringen – ”har tagit till sig av kritiken och intensifierat skatteavtalsförhandlingsarbetet”. Man har alltså

gått från att vara kritisk till att säga att man är positiv till det arbete som sker.

Det är klart att man kan vara kritisk och sedan ändra sig och vara positiv. Det tycker vi är bra. Samtidigt ska vi vara medvetna om att det är Svenskt Näringsliv som har skrivit rapporten, och de tar också åt sig en hel del av äran för detta.

Jag vet inte i vilken takt Sverigedemokraterna har tänkt sig att regeringen ska arbeta med skatteavtalen. Men det måste ändå vara en process som är ansvarsfull. När två länder ska vara överens kan det ta tid.

Anf. 25 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan och kommentaren.

Vi grundade vårt agerande kring skatteavtalsprocessen i våras – den process som nu fortsätter – i första hand på Riksrevisionens mycket skarpa kritik 2010 mot hur skatteavtalsprocesserna har hanterats ända från Göran Perssons tid 1998, då Sverige var tredje i topp, och framåt. Det är både socialdemokratiska regeringar och alliansregeringen som får mycket skarp kritik av Riksrevisionen för sitt sätt att hantera – eller avstå från att hantera – skatteavtal och i stället koncentrera sig på informationsutbytesavtal, som i stort sett är en liten del av skatteavtal, eftersom även informationsutbytesavtal ingår i ett skatteavtal. Man har alltså koncentrerat sig på en på något sätt marginell men naturligtvis ändå viktig del.

Den stora clou som Riksrevisionen – och även Svenskt Näringsliv – hade 2010 gällde att regeringen hade släppt fokus från att fortsätta utveckla befintliga avtal och skaffa nya avtal. Den statistik som Svenskt Näringsliv bygger sin kritik på i tilläggsrapporten 2014 kommer från internationella statistikbyråer, och dem tror jag inte att Alliansen kan säga emot. Det är korrekt statistik – jag kan inte hitta något som motsäger den statistiken, och det tror jag inte att Moderaterna kan heller.

Jag förstår inte riktigt frågan, om jag ska vara ärlig.

Anf. 26 MARIA PLASS (M) replik:

Herr talman! Frågan är: Vilken takt tycker Sverigedemokraterna att vi ska arbeta i? Det gäller i det här fallet den socialdemokratiska regeringen, som jag i och för sig inte ska stå här och försvara, men eftersom kritiken har riktats både mot socialdemokratiska regeringar och mot alliansregeringen är frågan: I vilken takt ska vi arbeta? Tycker Sverigedemokraterna att det är bättre att hetsa fram ett skatteavtal än att göra det på ett ansvarsfullt sätt?

Informationsutbyte är också väsentligt. Det handlar om de relevanta upplysningar som man ska ha i informationsutbytet. Men det ena utesluter inte det andra, och det pågår och har pågått ett arbete med att sluta fler avtal framåt. Det pågår ett arbete som Sverigedemokraterna väljer att kritisera utan att ha något riktigt svar på hur det ska gå till.

Jag vill också säga: För Sveriges del kommer initiativen till förhandlingar om nya skatteavtal oftast från företag eller industriella intresseorganisationer. Men de omförhandlingar av de avtal som redan finns är föranledda av ny lagstiftning antingen i Sverige eller i andra länder.

Men jag återkommer till frågan: Hur har Sverigedemokraterna tänkt sig? Ska man hetsa fram eller arbeta ansvarsfullt?

Anf. 27 OLLE FELTEN (SD) replik:

Herr talman! Ett skatteavtal som man förhandlar fram är inget man het-sar fram – det blir en lite märklig fråga. Både Maria Plass och jag vet att det tar åtminstone två till fyra år att ta fram ett skatteavtal, så det är inget man gör snabbt, utan det är något som måste ske kontinuerligt, långsiktigt och målmedvetet. När Göran Perssons regering i slutet av 90-talet mer eller mindre lade ned den avdelning som jobbade med skatteavtalen eller gav dem andra arbetsuppgifter tog man bort det långsiktiga, målmedvetna arbetet med att utveckla våra skatteavtal. Det är där problemet sitter. Den situationen måste vi återskapa inom Finansdepartementet, så att man jobbar kontinuerligt med tillräckligt många människor som håller på med skatteavtalen och driver de här processerna på ett seriöst sätt. Det är det vi är ute efter.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 8 Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbullen

Civilutskottets betänkande 2015/16:CU3

Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbullen (prop. 2014/15:122) föredrogs.

Anf. 28 CAROLINE SZYBER (KD):

Herr talman! Bostadsbristen är i dag på allas läppar. Läget verkar bara bli allvarigare för varje vecka. Trots att det nu byggs mer än på mycket länge är behovet större än på mycket länge. Sverige växer, och vi växer fort – snabbare än någonsin tidigare.

Utmaningarna är många. Förslag till lösningar haglar i debatten. De är ganska många och skiftande. Det är delar av bostadspolitikens dilemma. Den utgör en komplex väv av orsakssamband. Vill vi skapa goda förutsättningar för bostadsbyggande måste åtgärder sättas in på vitt skilda områden.

Vi debatterar i dag äntligen en proposition från nuvarande regering. Arbetet med denna proposition påbörjades under Kristdemokraternas och den övriga Alliansens tid i regeringen, och den har nu landat på riksdagens bord. Den innehåller flera viktiga ändringar i plan- och bygglagen för att göra plan- och bygglovsprocessen enklare och effektivare, vilket är viktigt när vi i dag har rekordlånga processer för byggnationen.

Det som jag dock tycker är anmärkningsvärt i propositionen är att den inte leder till fler bostäder, och det skriver till och med regeringen själv. Det fanns en möjlighet, men regeringen visade en ovilja att till fullo exempelvis utforma tidsfristen för bedömning av en ansökan om bygglovsbefriade åtgärder. Likaså fanns en ovilja att ta tag i den så kallade vetorätten som fastighetsägare har när det gäller genomförandetidens utgång enligt 4 kap. 39 § i plan- och bygglagen.

Sverige har en närmast akut bostadsbrist som verkar tillväxthämmande och som beskär enskildas frihet när det gäller yrkesval och livsval. Att

regeringen då tvekar inför att låta reformarbetet fortsätta att vinna mark, på det sätt som alliansregeringen gjorde, är beklagligt och riskerar att hämma dagens mycket goda bostadstillväxt.

Herr talman! Ur ett tillväxt- och utvecklingsperspektiv bör det också ligga i kommunens intresse att deras handläggning genomförs skyndsamt. Kommuner som genomför en snabb hantering av anmälningsärenden bejakar också utvecklingen i sin kommun. Kristdemokraterna anser därför att en tidsfrist bör kunna konkretiseras och knytas till sanktioner.

När man tittar på variationen i fråga om handläggningstider i dag ute i kommunerna visar det sig tydligt att det vore motiverat att ge ytterligare incitament eller sanktioner för att tidsfristerna i kommunerna ska kunna vara rimliga.

Ytterligare en sak som skulle ha kunnat iaktas i denna proposition gäller de inaktuella detaljplanerna. De försvårar eller till och med omöjliggör önskvärda förändringar. Det är angeläget att förenkla förfarandet när det gäller äldre fastighetsbestämmelser eftersom det, i synnerhet i fråga om äldre tomtindelningar, ofta uppfattas som ett hinder för utveckling.

Vi anser att regeringens förslag om områdets indelning i fastigheter eller om servitut, ledningsrätt och liknande bestämmelser skulle ha kunnat upphävas efter genomförandetidens slut och att detta borde utökas till att också omfatta utformningen av byggnadsverk och tomter i syfte att öka möjligheten för byggnadsnämnder i enlighet med de boendes önskemål. En sådan ordning, i kombination med de föreslagna åtgärderna om att förändra fastighetsindelningen, skulle på ett kraftfullare sätt bidra till en större flexibilitet och frihet för kommunerna att tillsammans med de boende modernisera och bättre utnyttja bostäder för redan detaljplanerade områden.

Jag vill i detta sammanhang också passa på att påminna om de beslut som riksdagen tog när det gäller riktvärden för trafikbuller, där 60 decibel angavs som normalvärde och 65 decibel angavs för studentbostäder. Detta gäller värden uppmätta vid fasad.

Regeringen måste snarast besluta om en ny förordning med anledning av det tillkännagivande som finns från riksdagen.

Därmed yrkar jag bifall till reservation 3.

(Applåder)

Anf. 29 MATS GREEN (M):

Herr talman! Sverige måste ha fler bostäder nu. Jag vill påstå att det aldrig har varit viktigare. Bostadspolitiken och vikten av fler bostäder är en av Sveriges absolut största samhällsutmaningar, särskilt för kommunernas utveckling och möjligheter. Det handlar om migrationsutmaningen, storstädernas befolkningsökning, landsbygdens befolkningsminskning, studier, arbetsmarknad, tillväxt och skattekraft. Listan kan göras lång.

När bostadspolitik diskuteras och debatteras i samhällsdebatten i stort hamnar vi alltför ofta i en debatt om enskildheter i stället för en debatt om helheten. Det blir ofta en debatt där experter inom ganska så snävt avgränsade områden kastar procentsatser, amorteringskrav, bolånetak, lagparagrafer och kvadratmeter i huvudet på varandra på ett sätt som är obegripligt för vanligt folk.

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

Naturligtvis är tillväxtaspekten och arbetsmarknadens funktion viktiga, men kanske inte det allra viktigaste för den enskilda människan. Bostadspolitik måste handla om möjligheter för alla – unga och äldre, studenter, barnfamiljer och ensamstående. Det handlar om stadens, stadsdelens, förortens, byns och grannskapets liv och innehåll. Det handlar om att bygga ett land, att bygga ett samhälle och att bygga gemenskap. Det handlar om att bygga ett samhälle som håller ihop. Boendet är grunden till allt.

En fungerande bostadsmarknad skapar enorma möjligheter. På motsvarande sätt blir också problem i boendet, boendestrukturen och bostadspolitiken en enorm samhällsutmaning och kanske den allra största. Utmaningarna på den svenska bostadsmarknaden spiller över på i stort sett samtliga politikområden. Det finns inte heller några enkla eller enskilda lösningar, utan här handlar det om grundläggande och långsiktigt sunda förutsättningar och spelregler för ett ökat bostadsbyggande över hela linjen. Nyckeln till allt detta är förenklingar och att det ska gå snabbare, vara enklare och billigare.

Alliansregeringen genomförde omfattande regelförenklingar som nu är en av de främsta anledningarna till att vi har det högsta bostadsbyggandet på flera decennier. Samtidigt, herr talman, får vi aldrig slå oss till ro. Därför är det avgörande att vi fortsätter förenklingsresan om vi ska hantera nuvarande och framtida utmaningar på bostadsområdet.

Den proposition som vi nu diskuterar, *Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbullen*, är ett led i detta och härrör helt och hållet från alliansregeringen och inte från den nuvarande regeringen.

Jag kan konstatera att de partier som nu utgör delar av det rödgröna regeringsunderlaget, samfällt tillsammans med Sverigedemokraterna eller var för sig, motsätter sig nästan samtliga regelförenklingar som alliansregeringen föreslog. Talartiden medger dock inte att jag går igenom alla dessa exempel.

På motsvarande sätt är det tydligt att samtliga de motioner från Alliansen som tas upp i det betänkande som vi diskuterar här och nu och som vi senare i dag ska fatta beslut om handlar om hur vi på olika sätt kan fortsätta den reform- och förenklingsresa som Alliansen har påbörjat.

Herr talman! Jag noterar också att regeringspartierna numera påstår sig instämma i vikten av ett fortsatt regelförenklingsarbete när det gäller bostäder och byggande, även om det kanske som vanligt – i synnerhet från den passive bostadsministern Mehmet Kaplans sida – uttrycks i mycket otydliga och passiva ordalag. Det är bra, men det räcker inte.

Vi kan konstatera att regeringen egentligen har fått släpas till allting, från flexiblare bullerregler till de eftergifter som man tvingades till i migrationsuppgörelsen, vad gäller underlättande för byggande.

När man ställer frågor i riksdagsdebatter, interpellationer och skriftliga frågor är de enda svar som man får hänvisningar till utredningar och inriktningar som Alliansen har slagit fast.

Jag kan återigen fråga: Var ska de nya stegen tas? Har man inga egna tankar om möjligheter till förenklingar och inga egna nya förslag?

Herr talman! Det som vi ska fatta beslut om i dag är bra, men det räcker inte. Att som den rödgröna regeringen lägga hanterandet av stora samhällsutmaningar, exempelvis bostadspolitiken, i malpåse är inte rätt väg för Sverige. Det är inte dessa besked, eller rättare sagt frånvaro av besked,

som behövs. Och det är inte på det sättet som man kommer till rätta med utmaningar för enskilda människor och för Sverige i stort.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 3 i betänkandet. (Applåder)

Anf. 30 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Vi ser en utveckling av bostadsbyggandet som kan uttryckas på två sätt.

Det ena är att vi äntligen har fått byggföretagen att leverera över 45 000 bostäder och att det har att göra med att de långsiktiga förutsättningarna för detta finns, både regelmässigt och ekonomiskt.

Det andra är att det fortfarande byggs alldeles för få bostäder med tanke på behovet och att mer måste göras för att främja det byggande som kan åstadkommas snabbt och till en låg kostnad som passar plånboken både hos dem som ska bo i bostäderna och hos dem som ska bygga dem.

Det vi ser här är några av de sista förslagen som är ett direkt resultat av den tidigare regeringens, Alliansens, ansträngningar att förenkla och förbättra förutsättningarna att bygga tätare och ibland i lägen som är bullerutsatta. Detta trots ett hårdnackat motstånd, öppet från Vänsterpartiet och sannolikt jämrande från Miljöpartiet, speciellt när det gäller bullerfrågan. Här har vi tillkännagivanden som uppmanar regeringen att ta fram en ny förordning med högre tillåtna decibeltal vid fasad än vad den hittills har presenterat.

I den här propositionen klaras de sista bitarna ut som gäller motsättningarna mellan å ena sidan plan- och bygglagen och å andra sidan miljöbalken, som säkerställer att en verksamhet, ett företag, inte i efterhand drabbas av förelägganden om man söker en ny och förändrad prövning av verksamheten eller om fler bostäder planeras och byggs i verksamhetens närhet.

Centerpartiet välkomnar detta. Det är till nytta både för dem som behöver bostäderna och för företagen som erbjuder arbetstillfällena som gör att de boende kan betala hyran.

Jag förväntar mig, herr talman, att det snart också kommer förslag om en förändrad instansordning, där länsstyrelsens roll som överklagandeinstans förs över till mark- och miljödomstolarna. Därmed skulle Alliansens insatser kanske vara fullbordade. Det återstår att se om den sittande rödgröna regeringen har något ytterligare eget att komma med eller om vi ska behöva vänta ända till 2018, då Alliansen återigen har ansvar för bostadspolitik.

Lyckligt nog finns det utöver detta några medskick i form av tillkännagivanden. Det första är resultatet av en gemensam C- och KD-motion. Starkare krav med incitament för kommuner att snabbare handlägga anmälningsärenden är ett sådant, som alla partier här utom Vänsterpartiet har ställt sig bakom. Det gäller alltså byggen där all lovgivning är klar eller sådana där inget bygglov krävs. Till exempel är Attefallshus och utbyggnader av bostadshus med takkupor eller annat bygglovsbefriade. Men det ska sägas till regeringen här och nu att det i propositionen även finns andra förslag som syftar till att förenkla och förbättra genomförandet av sådana utbyggnader.

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbullen*

Herr talman! Vi har här fler och andra tillkännagivanden till regeringen om att tillskapa fler bostäder genom förtätning och snabbare och enklare regler. Hur många sådana förslag och tillkännagivanden behövs det innan bostadsminister Kaplan och statsminister Löfven förstår att bostadssituationen i många av landets kommuner är akut och att det är hög tid för regeringen att agera, och det inte bara här i riksdagen?

Ytterligare en möjlighet ges i dag – jag tror att det är för fjärde gången – för riksdagen att åstadkomma ett bostadsbyggande som i någon utsträckning kan tillgodose det skriande behovet. Det är genom att rösta för reservation 3 från Centerpartiet och de övriga partierna i Alliansen som man verkligen åstadkommer möjligheter att ompröva och förändra redan antagna men otidsenliga detaljplaner så att fler bostäder kan åstadkommas.

De här förslagen är utredda och har legat på riksdagens bord tidigare, men uppenbarligen är detta inget som lockar vare sig vänsterpartierna eller Sverigedemokraterna. Jag finner det helt obegripligt.

I propositionen föreslås det att det ska vara möjligt för kommuner att förändra tomtindelningar, fastighetsplaner eller fastighetsindelingsbestämmelser. Men att utvidga denna rätt till en möjlighet att förändra utformningen av byggnadsverk är tydligen att gå för långt. Det kan handla om att bygga på en våning, installera utvändiga hissar eller förändra fasadens utseende vid en renovering. Allt detta menar byggföretagen hindrar dem från att renovera, förtäta och bygga ut.

Herr talman! Jag tar vara på varje tillfälle att debattera bostadspolitik. Man bör inte försitta någon chans att trycka på regeringen för den politik som behövs för att hindra en skenad utveckling av bostadspriserna som beror på att byggnationen inte är tillräcklig.

Vi lyckas inte bygga de bostäder som behövs för att klara migrationsutmaningen, där det ingår att lyckas med integrationen genom att få fram både bostads- och arbetstillfällen till dem som önskar leva i vårt land.

Mot bakgrund av att det å ena sidan byggs mer än tidigare – det är bland annat Alliansens reformer och regelförenklingar som fått byggandet att ta fart – och att det å andra sidan kommer att behövas många fler och radikalare förenklingar som skapar möjlighet för fler bostäder är det märkligt att det är så ont om förslag från den rödgröna sidan.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet, som också innehåller ett tillkännagivande om att sätta press på kommunerna att korta ned sina handläggningstider för anmälningsärenden.

Jag yrkar även bifall till reservation 3 från Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna om ett förenklat förfarande för kommuner att upphäva bestämmelser i en äldre detaljplan.

(Applåder)

Anf. 31 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Vi diskuterar i dag betänkandet *Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbullen*. I det finns en hel del rimliga avvägningar och goda förslag som Vänsterpartiet tror kommer att underlätta och förbättra handläggningen i kommunerna.

Vi har dock en betydande invändning. De ändringar i miljöbalken som föreslås rörande omgivningsbuller innebär att tillståndsmyndigheten får sämre möjligheter att besluta om skärpta villkor för omgivningsbuller på grund av att det tillkommit en ny bostad i omgivningen.

Regeringen konstaterar i propositionen att det inte kan uteslutas att en konsekvens av förslaget till ändringar i miljöbalken kan bli att fler människor kommer att få bo och vistas i bullerutsatta miljöer och att risken för olägenhet för människors hälsa på grund av omgivningsbuller i viss utsträckning kan öka. Det innebär en klar försvagning av skyddet för människors miljörelaterade hälsa, och det går att ifrågasätta om det går i linje med miljömålet God bebyggd miljö.

Jag menar att detta är ett missriktat lagförslag med udden åt fel håll. Fokus bör i så stor utsträckning som möjligt ligga på att utveckla modeller för att minska bullret vid källan.

Att beskriva buller som en konstant är inte ett särskilt utvecklingsbejakande perspektiv. Det finns i dag mängder av spännande nya sätt att få ned bullret vid källan, något som det bör satsas mer på. Det är dessa åtgärder som är de effektivaste sätten att skapa bättre ljudmiljöer på.

Nu riskerar vi att skapa ett regelverk som inte påskyndar utan tvärtom bromsar en sådan utveckling. Många tunga remissinstanser kommer med berättigad kritik mot hur lagstiftningen är utformad. Verksamhetsutövarna själva har dessutom synpunkter på huruvida denna konstruktion över huvud taget kommer att ha den effekt regeringen avser.

Jag kan konstatera att Mark- och miljööverdomstolen avstyrker förslaget eftersom domstolen befarar att förslagen inte kommer att leda till önskad effekt i och med att de materiella reglerna i miljöbalkens 2 kap. inte ändras.

Övervägandena av vad som är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat kommer enligt domstolen även med de föreslagna ändringarna att bli desamma som tidigare. Dessutom ifrågasätts om det är lämpligt att i en detaljplan reglera sådana frågor som dels får återverkningar i ett område utanför det område som detaljplanens bestämmelser är avsedda att reglera, dels uttrycks i en planbeskrivning som i sig inte är en juridiskt bindande handling och därmed inte självklart beaktas vid tillståndsgivning.

Det finns en farhåga hos flera remissinstanser, bland annat Folkhälsomyndigheten, för att det inte kommer att vara möjligt att göra bullerberäkningar med tillräckligt stor tillförlitlighet för att dessa ska fungera som utgångspunkt för senare prövning enligt miljöbalken.

Folkhälsomyndigheten menar vidare att det skyddsintresse som miljöbalkens hälsoskyddsregler bygger på inte tillgodoses. Det finns en oro för att förslaget kan innebära att en tillsynsmyndighet i framtiden inte ska kunna ställa krav på att verksamhetsutövare ska vidta tekniskt och ekonomiskt möjliga skyddsåtgärder som är hälsomässigt motiverade för att begränsa buller. Det blir svårt att komma till rätta med felbedömningar med dagens regelverk som framtida forskning påvisar.

Intressanta är också Swedavia AB:s invändningar. De menar att denna konstruktion inte fungerar som skydd för verksamhetsutövarna. Bebyggelse som uppförs närmare en verksamhet än vad som är fallet i dag kan få betydelse för verksamhetsutövarens möjligheter att bedriva verksam-

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

heten, oaktat att strängare villkor inte får föreskrivas. Antalet boende i närheten av en flygplats har betydelse för själva tillåtligheten av flygplatsverksamheten och den lokaliseringsprövning som alltid ska göras enligt miljöbalken. Flera personer närmare flygplatsverksamhet kan därför påverka möjligheterna att dels få tillstånd till en redan befintlig verksamhet, dels få tillstånd till en utökad verksamhet. Att strängare krav som går utöver vad till exempel en detaljplan föreskriver inte kan ställas genom villkor skulle enligt Swedavia AB också kunna leda till att prövningsmyndigheten gör en strängare bedömning vad gäller själva tillåtligheten av verksamheten än om ytterligare försiktighetsmått hade kunnat föreskrivas i villkor.

Regeringen framför i propositionen att det finns behov av nya bestämmelser i miljöbalken för att ”så långt som möjligt skydda verksamhetsutövares intressen”.

Jag menar att det inte kan vara det enda intresse som regeringen värnar utan att man bör väga in de långsiktiga effekterna för teknikutvecklingen, bullers vederlagt allvarliga påverkan på människors hälsa, miljömålet om god bebyggd miljö och hur vi på en framtidsinriktad bostadsmarknad skapar incitament som långsiktigt skapar bättre och sundare boendemiljöer för människor. Att då dröja sig kvar vid defensiva regelverk som inte stakar ut en väg framåt för utvecklandet av bullerdämpande produkter och verksamheter riskerar att bli kontraproduktivt. Människors försämrade hälsa och livsmiljö kostar i slutändan alltid mer än att avstå från att sätta press för att nå förbättringar.

När det gäller reglering av kommuners handläggningstider för anmälningsärenden vill jag säga följande: I likhet med utskottsmajoriteten anser jag att det är angeläget för en enskild att ett anmälningsärende hanteras så fort som möjligt. Jag har ställt mig bakom regeringens förslag om ett myndigande för regeringen att meddela föreskrifter om tidsfrist för kommunens handläggningstid.

I propositionen har regeringen konstaterat att några remissinstanser har efterlyst incitament eller sanktioner för att tidsfristerna verkligen ska efterlevas av kommunerna men att frågan inte har kunnat hanteras inom ramen för lagstiftningsärendet. Regeringen har vidare anfört att den avser att låta följa upp hur bestämmelserna tillämpas och vidta åtgärder om det visar sig att tidsfristerna inte efterlevs. Jag anser därför att det saknas skäl för riksdagen att ta något initiativ i frågan genom ett tillkännagivande.

I sammanhanget vill jag understryka att även om författningsreglerade tidsfrister i många fall kan bidra till snabbare handläggning av till exempel anmälningsärenden är det viktigt att behålla viss flexibilitet i regelverket för att inte begränsa kommunernas handlingsutrymme onödigt mycket. I annat fall finns det risk för att kommunerna i praktiken helt fråntas möjligheten att själva avgöra vilka ärenden som är mest angelägna att prioritera. Vi står inför en enorm bostadsbrist, och då kan det finnas anledning att göra den prioritering som gynnar flest människor.

Mot denna bakgrund vill jag yrka bifall till reservationerna 1 och 2.

Anf. 32 MATS GREEN (M) replik:

Herr talman! Utmärkande för Vänsterns bostadspolitik, i den mån det finns någon, och utmärkande för Nooshi Dadgostars inlägg här är inte allt det som man är aktivt och positivt för utan allt som man är negativ till och emot.

Jag har roat mig med att gå igenom Vänsterpartiets bostadspolitiska motioner, dels under innevarande riksdagsår, dels under tidigare riksdagsår. Där finns inte en enda åtgärd som syftar till att få fler bostäder. Det enda som skulle vara för någonting, om jag ska uppvisa god vilja som vanligt, är att man nu är för de byggsubventioner som regeringen vill införa och som man vill finansiera genom att försämra ROT-avdraget, något som för övrigt slår mot just byggsektorn.

Jag skulle vilja att Nooshi Dadgostar här räknade upp allt det som ni i Vänsterpartiet är för när det gäller åtgärder för ökat byggande och alla förslag som ni har lagt fram, om ni har lagt fram några, som handlar om att öka bostadsbyggandet i landet. Jag har gått igenom era aktiviteter här i kammaren och Nooshi Dadgostars aktiviteter som bostadspolitisk talesperson för Vänsterpartiet, och alla frågor och interpellationer har handlat om att egentligen försvåra exempelvis uthyrandet av bostad och att försvåra byggnationer. Och jag noterar att hela inlägget nu egentligen gick ut på att vara emot det lilla steg framåt som det här betänkandet handlar om.

Återigen: Jag skulle vilja få en uppräknings – och Nooshi Dadgostar har ju gott om tid för en uppräknings – och genomgång av alla de åtgärder som Vänsterpartiet har föreslagit och som är för ett ökat bostadsbyggande i Sverige.

Anf. 33 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag är glad att Mats Green hellre vill prata om Vänsterpartiets politik än om propositionen, vilket jag trodde vi var här för. Det var därför som mitt inlägg riktade in sig på den proposition som regeringen nu lägger på bordet. Där kan jag konstatera att det finns en hel del lättnader och avvägningar som mycket väl kan leda till fler bostäder.

Jag vill ändå att vi inte stannar upp i den här situationen utan tänker tillbaka. Mats Greens parti har ändå varit med och regerat det här landet i åtta år, och vi såg en exempellöst dålig bostadspolitik under de åtta åren. Det regeringen nu får i knäet är ett underskott på hundratusentals bostäder. Läget är akut i Sveriges storstäder, och det efter åtta år av borgerlig bostadspolitik.

Man hade då kunnat tycka att Mats Green borde vara ödmjuk och säga: Vi nådde inte ända fram. Vi fick inte fram det antal bostäder som behövdes. Behovet var mycket större än det vi fick. Vi behöver byta inriktning. Investeringsnivåerna i bostadssektorn är alldeles för låga. Men det gör inte Mats Green, utan han vill fortsätta på samma spår igen, vilket gav oss otroligt få nya bostäder och ett bestånd som behöver rustas upp.

Vi försöker rikta in oss på det som ska leda till nya bostäder. Vi gör nämligen den största satsningen i Sverige på 20 år i den budget som Vänsterpartiet och regeringen lägger på riksdagens bord. Under så lång tid har det inte gjorts en sådan stor satsning. Vi riktar stöd för renoveringar till de kommuner som snabbt och effektivt levererar planer och riktar också ett stöd för upprustning.

Anf. 34 MATS GREEN (M) replik:

Herr talman! Nooshi Dadgostar kom inte med ett enda vänsterförslag för fler bostäder, inte ett enda förslag över huvud taget. Det enda man gör från Vänsterpartiets sida är att problematisera och kommentera i största

allmänhet. Det är ju inget svar när man är ute i bostadsområden och diskuterar detta. Det är inte ett svar när jag åker tillbaka till mitt eget gamla födelseområde, utanförskapsområdet Öxnahaga i Huskvarna. Det är inte riktigt det svaret jag kan ge människor, utan då måste jag ha konkreta förslag för fler bostäder.

Återigen: Vänsterpartiet har alltså inte ett enda eget konkret förslag för fler bostäder. Nooshi Dadgostar har under sin tid som bostadspolitisk talesperson för Vänsterpartiet inte kommit med ett enda eget förslag för sitt partis räkning. Jag tycker att det är ganska anmärkningsvärt.

Jag har gått igenom alla exempel på förslag som Alliansen har haft och genomfört under de senaste åren. Jag har också gått igenom alla förslag från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna och kan se att till och med Miljöpartiet har varit för vissa förslag som alliansregeringen har lagt fram. Men det finns ett parti som utan undantag har varit emot allt, och det är Vänsterpartiet.

I era bostadspolitiska motioner finns som sagt inga förslag för ökat bostadsbyggande, utan det är bara allmänna problematiseringar av de utmaningar som uppstår när det byggs för lite bostäder. Jag tror att vi alla är med på det, och det är därför vi har denna debatt.

I Nooshi Dadgostars inlägg om det betänkande vi diskuterar hör jag inga förslag från Vänsterpartiet för fler bostäder, utan det Nooshi Dadgostar säger är att Vänsterpartiet accepterar de föreliggande förslagen och att de kanske kan leda till fler bostäder. Det är dock skillnad på att acceptera och passivt förhålla sig och att aktivt komma med egna positiva förslag.

Anf. 35 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag uppskattar det forskningsarbete Mats Green har gjort vad gäller de olika motionerna. Det är intressant att han lägger mycket tid på detta.

Din politik, Mats Green, innebar att ni plockade ut alla pengar från de allmännyttiga bolagen och finansierade era skattesänkningar med dem i stället för att bygga bostäder med det kapital som hyresgästerna hade betalat in. Ni tog bort det räntebidrag och det investeringsstöd som ledde till många fler hyresrätter i början av 2000-talet. Det gjorde att bostadsbyggandet störtade.

Efter åtta år av din politik, Mats Green, har vi ett underskott på hundratusentals bostäder. Då hade det varit på plats att vara insiktsfull och säga: Det fungerade inte. Alla roliga idéer jag hade funkade inte. Vi behöver tänka om. Vi behöver skapa ett nytt bostadspolitiskt program för Sverige.

Det är det vi nu lägger på riksdagens bord. Vi gör den största bostadspolitiska satsningen på 20 år. När fick du säga det sist, Mats Green?

Vänsterpartiet har varit drivande i detta. Vi riktar inte bara in oss på företagen, utan de kommuner som är effektiva på sina plankontor kommer också att få ett stöd. Vi gör en massiv satsning, och vi får återkomma till om vi fick upp det angivna antalet bostäder.

Vi försöker förhålla oss till verkligheten, Mats Green. Det är den vi ska påverka. Det är kul att du vill kasta fram idéer här, men med din politik har det inte hänt något på marken. Ute i verkligheten är det viktiga att man får ett hem att bo i. Idéerna här skapar inget.

Anf. 36 ROBERT HANNAH (FP):

Herr talman! Jag börjar med att för Folkpartiet liberalernas räkning yrka bifall till reservation nr 5. För tids vinnande yrkar jag inte bifall till övriga reservationer, men vi står bakom dem i sak.

Folkpartiet liberalerna välkomnar de regelförenklingar som denna proposition föreslår för att göra plan- och bygglovsprocessen snabbare och lättare. Det är helt nödvändigt när det snart kommer att saknas en halv miljon bostäder i Sverige.

Vi ska dock vara medvetna om att de förslag som har lagts fram inte på något sätt kommer att leda till fler bostäder. Den enda gången som regeringen kommer med en proposition till riksdagen är det alltså med förslag som regeringen själv säger inte kommer att leda till bostäder. Det är häpnadsväckande.

Den viktigaste regelförenklingen är såklart lättnaderna vad gäller omgivningsbullen. Det gläder mig att bostadsstoppapartiet Miljöpartiet, som under vår tid vid makten lät som Vänsterpartiet, har tvingats ge med sig på denna punkt och lyssna på Alliansen. Vi har även ett tillkännagivande, och jag räknar med att regeringen återkommer eftersom en majoritet i riksdagen vill gå längre än vad propositionen gör.

Vi i Folkpartiet liberalerna är också nöjda med att få igenom vårt yrkande om att koppla incitament och sanktioner till regler om kommuners handläggningstider. Det behövs morötter till de kommuner som sköter sin handläggning av PBL-ärenden, men det behövs också sanktioner för de kommuner som inte gör det. Vi i Folkpartiet liberalerna har redan budgeterat för denna typ av reglering i vår budgetmotion. Vi ser fram emot att regeringen också gör det framöver.

Vi i Folkpartiet liberalerna har fyra reservationer om sådant som vi anser är behövligt och bra för Sverige.

Den första reservationen gäller förenklat förfarande för upphävande av tomträtter. Enligt vår mening behövs det kompletterande bestämmelser.

Regeringen föreslår i sin proposition att väghållare av allmän väg, till exempel Trafikverket, ska inkluderas vid samråd. Men människor använder även andra vägar, till exempel gång- och cykelvägar. Regeringen anser dock inte att dessa ska inkluderas i samrådsförfarandet utan menar att förenklat förfarande kan användas just för gång- och cykelvägar.

Vi tycker att det är beklagligt att Miljöpartiet går med på en sådan här uppgörelse. Vi anser att det förenklade förfarandet inte bör användas om upphävandet av en planbestämmelse innebär att utrymmet för cyklister och gångtrafikanter påverkas negativt.

Den andra reservationen, och den enda jag yrkar bifall till, gäller offentliggörandet av markanvisningar. Bristande transparens när det gäller markanvisningar är en faktor som gör det svårare att förverkliga byggprojekt. Vi har ställt oss bakom regeringens förslag, som innebär att reglerna om hur markanvisningar och exploateringsavtal ska redovisas under detaljplaneprocessen samordnas och att kraven på öppenhet kring kommunernas arbete med markanvisningar stärks.

Enligt vår mening är de förslag som läggs fram inte tillräckliga. För att göra det lättare för byggherrar och andra som bygger att få information om kommuners kommande markanvisningar måste det i PBL införas ett krav på kommuner att i förväg offentliggöra planerade initiativ till markanvisningar både på kommunens hemsida och i tryckta medier.

Prot. 2015/16:21

4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbullen*

För att fler aktörer ska kunna anmäla intresse och för att öka konkurrensen om markanvisningarna bör informationen vara tillgänglig på både svenska och engelska.

Det hade varit bra om också regeringen velat införa detta.

Den tredje reservationen gäller användningen av digital teknik. Folkpartiet liberalerna instämmer med remissinstansen Tillväxtverket som har pekat på att det finns en stor potential att utnyttja i digitalisering, särskilt vad gäller e-tjänster i PBL-ärenden. Det är en outnyttjad resurs som skulle kunna göra det lättare och snabbare att få igenom PBL-ärenden.

Tillväxtverket och Folkpartiet liberalerna anser att en ökad användning av digital teknik i PBL-ärenden skulle bidra till en mer medborgarvänlig informationsspridningsprocess. Det skulle också bidra till att förenkla processen, göra den mer rättssäker, korta handläggningstiderna och öka allmänhetens insyn.

Underlättar man för allmänheten att digitalt följa vad som sker i plan- och byggärenden kommer dessutom överklaganden som är ogrundade eller beror på missförstånd sannolikt att minska.

Vi anser därför att regeringen behöver återkomma med förslag vad gäller digitalisering av PBL-ärenden. Vi tror att det är en väg framåt att se digitaliseringen som en resurs.

Den fjärde reservationen från Folkpartiet liberalerna gäller redovisningen av bullerberäkningar. Som flera remissinstanser har pekat på är det i dag oklart hur redovisningen av bullerberäkningar i en planbeskrivning eller ett bygglov enligt PBL ska vara relevant för prövning enligt miljöbalken. Mycket talar för att denna oklarhet kommer att bestå även om Boverket eller Naturvårdsverket tar fram mer information om vad som gäller.

För en verksamhetsutövare kommer det sannolikt att innebära att man även i fortsättningen kommer att vara osäker på vilka krav som gäller för omgivningsbullen, vilket inte är bra när vi har ett stort behov av att det ska byggas mycket mer.

För en person som har en byggnad kan detta innebära att kraven på buller i den egna omgivningen kommer att förändras. Då kommer många bostadsägare att överklaga detaljplaner trots att det inte hade behövts. Det leder till många onödiga processer.

Vi i Folkpartiet liberalerna önskar att regeringen hade lyssnat på oss när det gäller detta.

Vi välkomnar propositionen i sin helhet men menar, precis som regeringen, att den inte kommer att leda till fler bostäder. Vi tycker att det är konstigt att regeringen lägger fram propositioner som inte kommer att leda till fler bostäder.

Vi i Folkpartiet liberalerna är tydliga med att regelförenklingar inte räcker. Vi behöver genomgripande och långtgående reformer på bostadsmarknaden för att kunna lösa den bostadskris vi befinner oss i. Därför har vi lanserat en helt ny bostadspolitik som vi tror är vägen framåt. Vi ser fram emot att debattera dessa frågor om det kommer fler propositioner från regeringen.

Folkpartiet liberalerna har en helt ny bostadspolitik, och vi har många åsikter på bostadsområdet. Men jag vet faktiskt inte vad Mehmet Kaplan eller Socialdemokraterna tycker, för de sitter tysta på varje möte, skriver ingenting i tidningarna och har över huvud taget inga åsikter.

Det vore bra om regeringen lade fram propositioner som innebär att fler bostäder kommer fram.
(Applåder)

Anf. 37 LEIF NYSMED (S):

Herr talman! Jag ställer mig bakom civilutskottets betänkande CU3.

Det är bra att regeringen fortsätter arbetet med att se över PBL för att effektivisera lagen. Det är viktigt att rättssäkerheten säkras och inte åsidosätts vid förenklingar.

De ändringar som regeringen föreslagit innebär bland annat att förfarandet för så kallade tomtindelningar förenklas och att reglerna om hur markanvisningar och exploateringsavtal ska redovisas samordnas. Regeringen ger även ett bemyndigande att reglera kommunens handläggningstid för ett anmälningsärende.

Utskottet föreslår även ett tillkännagivande till regeringen om att koppla någon form av incitament eller sanktioner till kommande regler om kommuners handläggningstider. Vidare föreslås att man ska säkerställa verksamhetsutövares rättssäkerhet vid prövning av ett nytt eller ändrat tillstånd för miljöfarlig verksamhet i de fall där bostäder tillkommit i närheten av verksamheten.

Detta är bra och viktiga förändringar som vi förväntas rösta om här i kammaren. Jag vill dock, speciellt efter tidigare talares inlägg, passa på att åter hänvisa till Sveriges Byggindustriers rapport från i våras. Där slås fast att enbart ändringar och förenklingar i plan- och bygglagen inte leder till ökat bostadsbyggande eller fler bostäder, vilket vi nog alla här är överens om verkligen behövs i dag.

Sveriges Byggindustrier ifrågasatte vårt mål på 250 000 innan vi presenterade vårt förslag om investeringsstöd för bostäder, vilket de naturligtvis kritiserade. Det är ett sätt att komma vidare utan förenklingar i PBL. De ifrågasatte också Alliansens politik att gå ut och lova att 300 000 bostäder skulle åstadkommas, för enbart förenklingar i PBL kommer inte att leda till det.

Rapporten visade att om man fortsätter med den allianspolitik som har förts under åtta år landar man på mellan 140 000 och 170 000 bostäder. Det är anmärkningsvärt att alliansledamöter står här i talarstolen och slår sig för bröstet för åtta års misslyckad bostadspolitik. Allvarligt talat – tänk om, tänk igen!

Jag håller med om rapportens poäng att man måste få fler människor att efterfråga bostäder för att byggandet ska komma upp till de nivåer som behövs. Där har regeringen ett förslag. Det är bara att titta på budgeten, Robert Hannah – du som inte hör vad regeringen och socialdemokratin vill i bostadspolitiken. Där finns ett flertal förslag. Vi diskuterade dem senast i går i civilutskottet då vi gick igenom de olika punkterna.

Vad har då oppositionen för förslag för att fler människor ska kunna efterfråga bostäder och för att få ned kostnaderna för boende, vilket är en förutsättning för att få fler att efterfråga?

Jag ska hålla mig till plan- och bygglagen och inte fastna i bostadspolitiken, som vi inte ska diskutera i dag. Häromdagen besökte jag en ombyggnation i ett kvarter här bredvid. Efter deras genomgång stod det klart att man måste ha respekt för varandras olika ingångar och synpunkter om man ska kunna ha en effektiv planprocess.

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbullen*

Det går mycket lätt att hitta problem att hänga upp sig på och få en lång och utdragen process för alla parter. Men det viktiga är att man kliver upp ur skyttegravarna och förstår varandras ingångar – byggherrens, länsstyrelsens, stadens, kommunens, bostadsrättsinnehavarens, grannens och andra intressenters ståndpunkter. Man måste förstå varandras invändningar och diskutera dessa på allvar samt visa respekt för varandra. Det är det viktigaste för att få en riktig planprocess.

Jag har suttit och diskuterat den här frågan med professorer på KTH. Detta är deras viktigaste poäng också: Man måste upp ur skyttegravarna och se den demokratiska process som PBL faktiskt är. Vi bygger inte och bygger inte om enskilda byggnader, utan vi bygger samhällen. Där finns det flera berörda.

Herr talman! Jag slutar där innan jag drar igång alltför mycket diskussioner.

(Applåder)

Anf. 38 OLA JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Leif Nysmed citerade Sveriges Byggindustrier och möjligen också sig själv när han sa att det inte behövs fler regelförenklingar.

Det är ett något märkligt uttalande. För två veckor sedan träffade civilutskottets ledamöter Sveriges Kommuner och Landstings beredning för samhällsbyggnad, och Leif var där. Kommunföreträdarna beskrev då tydligt vad som behöver göras, och vi lyssnade. Alliansen var som vanligt dumma, för det är vi som pratar och levererar svaren medan regeringspartierna sitter tysta.

Jag ska citera vad Sveriges Kommuner och Landstings beredning för samhällsbyggnad önskar sig: ”Möjligheter till en generös tolkning av detaljplanekravet, så att åtgärder i fler fall kan prövas direkt i bygglovet även om det i strikta tolkningar skulle krävas detaljplan.”

Är inte det en regelförenkling, Leif Nysmed? Är inte det ett sådant förslag som ingår i den reservation som finns från Kristdemokraterna, Centerpartiet och Moderaterna och som handlar om att göra förenklingar i redan antagna detaljplaner?

Vore det inte dags för regeringspartierna att lyssna på Sveriges Kommuner och Landsting?

Anf. 39 LEIF NYSMED (S) replik:

Herr talman! Tack för ditt inlägg, Ola Johansson! Jag vill bara rätta dig lite grann. Jag har inte sagt att det inte behövs fler regelförenklingar. Det kan gott och väl behövas fler.

Lagen måste hela tiden ses över utifrån hur verkligheten ser ut. Under den här hösten har vi haft en verklighet som har ändrat spelreglerna för oss. Naturligtvis behövs fler regelförenklingar, speciellt under en sådan krissituation som vi har i dag.

Det jag säger är: För att få igång bostadsbyggandet behövs att fler kan efterfråga bostäder. Byggföretagen bygger inte bostäder som ska stå tomma. De bygger inte bostäder som människor inte kan köpa eller hyra. Det är ganska enkla fundamenta.

Man utgick ifrån hur prisläget såg ut tidigt i vintras, när rapporten kom, men sedan dess har priserna skenat iväg ännu mer. Underlaget borde ha sjunkit ytterligare, om det inte blir möjligt att få ned kostnaderna för bostadsbyggandet.

Oavsett vad vi tycker om investeringsstödet har det ändrat debatten. Jag träffar en hel del byggare, med tanke på att jag kommer från den branschen. Från att vi diskuterat hur många som ska få överklaga ett bygglov eller en detaljplan, som jag pratade med dem om i höstas, handlar det i dag mycket om hur man kan pressa kostnader utan investeringsstödet.

Det är intressant att vi har fått en ändring av diskussionen och en prispress nedåt för vad det kostar att bygga. Jag tror att det har varit nyttigt och att det kommer att behövas vidare framöver. Hur får vi ned kostnaderna så att de boende kan efterfråga de bostäder som ska byggas i framtiden?

Anf. 40 OLA JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Jag tackar Leif Nysmed för svaret.

Prispress är erfarenhetsmässigt inte det omedelbara resultatet av att man börjar tala om subventioner. Om vi upphör att citera Leif Nysmed finns det ett annat citat som kommer från Sveriges Bygginstrumenter. De säger att subventioner inte leder till ökat bostadsbyggande. Jag önskar att Leif Nysmed kunde citera hela deras rapport.

Det finns ytterligare en korrigerings, eller möjligen ett annorlunda ordval. Det är väl inte efterfrågan på bostäder som saknas. Efterfrågan måste vi lösa genom att bygga mer, skapa en bättre rörlighet på bostadsmarknaden och se till att få fram de bostäder som efterfrågas.

Jag ska fortsätta att citera Sveriges Kommuner och Landsting. De säger: "Det måste bli möjligt att använda byggnader som inte är planerade till bostäder även om detaljplanen anger annat ändamål. För att göra det möjligt att bygga och använda byggnader snabbare bör kommunen också kunna ge tillfälligt bygglov och sen ta fram den detaljplan som behövs i efterhand."

Vi är överens, Leif Nysmed och jag, om att det är viktigt att vi nu bygger många bostäder snabbt. Men mina frågor är: Varför gör inte regeringen någonting? Varför kommer det inga förslag? Varför säger regeringspartierna nej när flera av allianspartierna föreslår just de här förändringarna och ber om ett tillkännagivande som sätter press på regeringen att ta fram möjligheter att förenkla, förkorta och snabba på den planering som kommunerna så väl behöver?

Anf. 41 LEIF NYSMED (S) replik:

Herr talman! Jag vill bara påpeka något om en fråga som du tar upp, Ola: Det är skillnad på behov av bostäder och efterfrågan på bostäder. Många av de människor som har ett behov av bostäder i dag kan inte efterfråga det som finns på marknaden. Där har vi det stora problemet. För att det ska kunna finnas bostäder som man kan efterfråga behöver också prisbilden bli en annan i det här landet. Där måste vi jobba, och det finns många olika vägar. Det finns inte något alexanderhugg som kommer att lösa hela problematiken.

Jag delar som sagt din uppfattning att det finns förenklingar som behöver göras i PBL, men rättssäkerheten får inte åsidosättas vid förenklingar. Viktigt att tänka på är också att när vi bara talar om att det är förenklingar som skulle vara lösningen beskriver vi det också som ett problem, vilket gör att många gräver ned sig i skyttegravar när det gäller planprocesserna. Man säger: Det här vill jag göra. De där är onda, för de vill inte göra som jag.

Jag säger: Upp ur detta, och titta på den demokratiska processen! Ta vara på varandras möjligheter! Besök gärna AMF Fastigheter och Gallerian och få en redogörelse för hur de har bemött länsstyrelsen och staden i arbetet och hur effektiva de har varit i detta.

Anf. 42 EMMA HULT (MP):

Herr talman! Vi är här i dag för att debattera civilutskottets betänkande CU3, *Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbuller*.

Jag ställer mig bakom betänkandet. Det är ett betänkande som handlar om två olika frågeställningar. Det handlar dels om att säkerställa verksamhetsutövares rättssäkerhet vid prövning av ett nytt eller ändrat tillstånd för miljöfarlig verksamhet i de fall där bostäder tillkommer i närheten av verksamheten, dels om ändringar i plan- och bygglagen för att göra plan- och bygglovsprocessen enklare och effektivare. Det tycker vi är bra.

(Applåder)

Anf. 43 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är lite underhållande att under det senaste året ha fått vara bostadspolitisk talesperson och jobba med bostadspolitik för Folkpartiet och få se hur Miljöpartiet har blivit det kanske mest flippfloppande partiet någonsin när det kommer till bostadspolitik.

När ni inte var vid makten var ni emot nästan alla regelförenklingar. Ni sa nej till i princip alla regelförenklingar som Alliansen lade fram. Ni var också emot subventioner. Nu när ni kommer till makten är ni helt plötsligt för regelförenklingar. Ni säger ja till saker som ni sa nej till när Alliansen var vid makten och föreslog dem. Ni säger också ja till subventioner. Saker som ni tyckte var jättedåliga förr i tiden tycker ni helt plötsligt är jättebra nu.

Någonting som dock förvånar mig är hur Miljöpartiet kan ställa sig bakom regeländringar som innebär att cykel- och gångtrafikanter kommer att få en försämrad möjlighet. Det som Folkpartiet reserverar sig mot i propositionen handlar om samråd vad gäller förenklat förfarande av tomtindelning när det kommer till cykelvägar och gångvägar. Där tycker Miljöpartiet att vi ska göra det mycket lättare än tidigare att dra nya bilvägar. Men vi ska tydligen göra det sämre för människor som vill cykla och gå. Miljöpartiet tänker inte tillämpa förenklat förfarande när det kommer till cykelvägar och gångvägar, men de tänker tillämpa det när det kommer till bilvägar. För mig låter det paradoxalt.

Det enda som verkar bestå i Miljöpartiets bostadspolitik är riksintressen. Ni vill att hela Sverige ska vara ett riksintresse. Emma Hult, som står här bredvid mig, har till och med motionerat om att hela Vättern ska vara ett riksintresse – när vi snart saknar 500 000 bostäder i Sverige.

Jag tycker att det är orimligt. Varför försvarar ni bilar i stället för att försvara gångtrafikanter och cykeltrafikanter? Från Folkpartiet liberalernas sida tycker vi att det är helt orimligt.

Anf. 44 EMMA HULT (MP) replik:

Herr talman! Miljöpartiet är tydligen det parti som har flippfloppat. Flippflopp är för mig en sko. Jag förstår inte riktigt din liknelse, men jag antar att du menar att vi har bytt ställning i många frågor. Det är precis vad Folkpartiet också har gjort. Ni har ändrat er i många av de frågor som ni drev under de två gångna mandatperioderna.

Vi är inte här i dag för att debattera budgeten eller de satsningar som regeringen väljer att göra – de satsningar som kommer att generera fler bostäder och bostäder som i dag inte byggs. Det är bostäder för dem som i dag inte har möjlighet att efterfråga en bostad.

Det som du säger stämmer precis: Generellt sett är vi emot subventioner. Det är inte på det sättet vi ska bygga Sverige. Men i dag står vi inför det faktum att 300 000 unga ofrivilligt bor kvar hemma. Det byggs inga bostäder som de kan efterfråga. Det enda som visar sig ha fungerat när man tittar bakåt – vi är också för forskning och statistik – är stimulans av byggnation av just de här bostäderna. Därför är vi också beredda att göra denna satsning på bostäder för dem som i dag inte har möjlighet att efterfråga små, klimatsmarta och billigare hyresrätter. Det är den subvention vi har gått med på.

Robert Hannah säger att vi skulle vilja göra det sämre för dem som cyklar. Jag vet inte hur noga du har läst betänkandet, men precis som det står handlar det om möjligheten till ett enklare förfarande i det här skedet. Vi säger också att man inte behöver använda det för de olika trafikslagen. Vi hänvisar även till att det pågår ett arbete med att se över detta. Det som ingår nu behöver alltså inte betyda att det är det enda som kommer att ingå i framtiden.

Anf. 45 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! Vi i Folkpartiet har inte ändrat oss vad gäller vår bostadspolitik. Däremot har vi kommit till insikten att regelförenklingar inte räcker. Vi måste gå längre, och vi måste ha genomgripande och långtgående reformer på bostadsmarknaden. Jag är stolt över att Folkpartiet som enda riksdagsparti i Sverige i dag vågar säga det rakt ut.

Vad gäller subventioner har ditt parti tidigare varit emot detta för bostadsbyggande. Gå tillbaka och titta på era egna bostadsmotioner så kommer ni att se det! Ni slår er för bröstet och säger: Vi gör världens största satsning! Jag hör ord som ”massiv” och liknande sägas i debatten. Om man tittar på målet ser man att det egentligen är 20 000 kronor per bostad som det handlar om. Det räcker kanske till en mikrovågsugn och en diskmaskin, ungefär. Jag tycker inte att det är en massiv satsning över huvud taget.

Jag vill återgå till frågan, eftersom du är så undvikande och inte vill svara på den. Propositionen innebär att vi har ett förenklat förfarande för att bygga fler bilvägar. Det säger Miljöpartiet ja till. Folkpartiet säger att vi inte vill ha detta system utan att vi vill att man också ska se över hur cykelvägar och gångvägar ska förenklas. Vi ska inte bara bygga bilvägar och låta bli att göra det lättare för cykelvägar. Det är någonstans ett val som Miljöpartiet har gjort: Ni vill inte göra det lättare för gångtrafikanter,

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbullen*

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

och ni vill inte göra det lättare för cykeltrafikanter. Ni vill göra det lättare för bilar.

Ni säger också att ni ska återkomma. Men lagstiftningen innebär att samråd inte behöver göras med kommuner om det handlar om cykelvägar eller gångvägar. Det innebär också att samråd inte behöver göras med myndigheter om det är cykelvägar eller gångvägar som är inkluderade, men det behövs om det är bilvägar. Man ska alltså tala med Trafikverket, men man ska inte tala med Naturvårdsverket när det kommer till gångvägar.

Jag tycker någonstans att det är orimligt att Miljöpartiet försvarar bilarna framför gångtrafikanterna. Det kanske borde erkännas från er sida att ni gör det.

Anf. 46 EMMA HULT (MP) replik:

Herr talman! Det Miljöpartiet väljer att göra är att inte ställa sig bakom Folkpartiets motion. Det är det vi väljer att göra. Vi väljer inte bilen framför cykeln.

Du vet mycket väl, Robert Hannah, att i regeringsställning jobbar man inte genom att ställa sig bakom motioner. Man jobbar genom att påverka ministrar och regeringspartier. Jag delar din åsikt att cykel är ett trafikslag som vi måste gynna. Det är precis som jag sa till din tidigare kollega Nina Lundström när vi stod här för ungefär ett år sedan och pratade cykel frågor: Det är skönt att också Folkpartiet tycker att de frågorna är viktiga, så låt oss gå vidare med dem.

Du nämnde i ditt första anförande min motion angående Vättern som riksintresse för dricksvatten. Jag vill ändå beröra den när jag får chansen här, för den kommer att antagligen inte att debatteras ändå. Ni tycker att det är orimligt att dricksvatten ska vara ett riksintresse. Ni kan ju prata med era kollegor i Jönköping som berörs mycket av de här frågorna. Vatten är en av de viktigaste förutsättningarna för liv på jorden. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att du tar upp det här som ett hinder för bostadsbyggande. Ja, vi kan bygga bostäder, men har vi inget dricksvatten är det inte lönt att bo där.

Anf. 47 MATS GREEN (M) replik:

Herr talman! Det är anmärkningsvärt att representanten för det parti i den rödgröna regeringen som bär ansvaret för bostadspolitik och att det byggs fler bostäder i Sverige har det kortaste inlägget här i dag. Man säger att man accepterar de förändringar som här föreslås. Det är väl kanske inte riktigt vad de flesta skulle klassificera som offensivt eller aktivt.

Vi kan också konstatera att Miljöpartiet i Sveriges kommuner och i Sveriges riksdag har varit duktigt på att vara emot allt bostadsbyggande och åtgärder för ökat bostadsbyggande historiskt sett. De enda områden där man har velat ha fler bostäder har varit på landets flygplatser.

Vi har inte den passiva bostadsministern Mehmet Kaplan här i dag, men jag kan ibland höja på ögonbrynen när man debatterar mot honom ute i landet och han förklarar att regeringen har drivit igenom en flexibel bul-lerlagstiftning. Jag brukar säga att den har Alliansen kört över er med och fått igenom. Den har ni varit emot hela tiden, men nu accepterar ni den. Återigen, det är ju inte att vara särskilt aktiv.

Jag kan konstatera att Miljöpartiet historiskt sett bevisligen har varit emot det mesta. Nu när man dessutom sitter med ministeransvaret accepterar man det, för att använda Emma Hults ord. Det är, herr talman, inte särskilt offensivt eller aktivt.

Jag vill avsluta med att fråga: När ska ni vara för någonting? Och vad är Miljöpartiet för när det gäller ytterligare regelförenklingar för att underlätta bostadsbyggande och byggande i allmänhet i hela Sverige?

Lämna ”emot” och lämna ”acceptera”. Berätta nu vad ni är för.

Anf. 48 EMMA HULT (MP) replik:

Herr talman! Att jag skulle ha sagt ”acceptera” är spännande, för det står ingenting om det i det anförande som jag i princip läste innantill från under ca 40 sekunder. Jag vet inte riktigt när jag skulle ha sagt ”acceptera”. Det jag sa är att vi ställer oss bakom det betänkande som bygger på den proposition som regeringen har lagt fram.

Du och jag satt förra mandatperioden tillsammans i majoritet i Jönköpings kommun, Mats Green. Såvitt jag kan minnas sa jag inte nej till något av de beslut i stadsbyggnadsnämnden där vi drev på för att öka byggnationen i Jönköping. Jönköping är en av de kommuner som har byggt flest hyresrätter den senaste tiden, och jag tar åt mig lite av äran för det.

I de kommuner där vi har sagt nej sitter vi nästan uteslutande i opposition, och sitter man i opposition har man heller inte möjlighet att påverka den slutprodukt som läggs fram på bordet. Är man inte nöjd med den slutprodukten röstar man inte för den.

Anf. 49 MATS GREEN (M) replik:

Herr talman! Det är möjligt att Emma Hult inte sa ”acceptera”. Hon sa att man ställer sig bakom betänkandet. Det är heller inte särskilt aktivt för ett parti som har bostadsministerposten i den rödgröna regeringen. Att ställa sig bakom är inte offensivt eller aktivt.

Sedan kan jag också tycka att det är intressant att du får det till en Jönköpingsdebatt. Visst, den då moderatledda Jönköpings kommun var under förra mandatperioden en av de kommuner som byggde flest bostadsrätter i landet. Jag är glad och stolt över det, eftersom jag då var kommunstyrelsens ordförande och även ledde den koalition som Emma Hult ingick i. Vi får gratulera varandra till ett bra arbete där. Men när man tittar ut över Sverige i stort och ser på aktiviteter i Sveriges riksdag från Miljöpartiets sida lämnar det allt övrigt att önska.

Jag vill återgå till min ursprungsfråga. Miljöpartiet har varit emot allting och accepterar eller ställer sig bakom det som nu läggs fram. När ska Miljöpartiet vara för någonting när det handlar om bostadsbyggande och byggande i Sverige rent generellt? Det skulle jag vilja ha exempel på.

Anf. 50 EMMA HULT (MP) replik:

Herr talman! Jag tänker inte räkna upp exempel som jag inte har underlag för framför mig.

Jag tycker att det är spännande om vi har en Jönköpingsdebatt. Det är väl bra om vi tar det tillfället i akt. Debatten här handlar oftast om Stockholm, och jag tycker att det är lite uttjatat. Jag kan tillägga, om Mats vill ta åt sig äran för byggandet för att han var kommunstyrelsens ordförande, att det var Centerpartiet som ledde både stadsbyggnadsnämnden och har

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

den kommunalrådspost som driver på för byggfrågorna. Jag skulle vilja tacka Centerpartiet för det samarbetet snarare än Moderaterna. Om några ska ha en eloge är det Ann-Mari Nilsson för det arbete som hon har drivit på och Anders Samuelsson i stadsbyggnadsnämnden.

När det gäller att vi skulle vara emot byggande vill jag säga att vi sitter i många kommuner i Sverige, och där byggs det. Det vi inte heller får glömma är att det som byggs i dag i Sverige inte byggs på grund av att vi här i Stockholm säger att det ska byggas eller för den delen för att vi ändrar lagstiftningen i en viss riktning. Byggnation sker i kommunerna på uppdrag av kommunerna och på kommunernas initiativ, och det ska vi uppmuntra. Vi har ett gemensamt ansvar, Mats, att få fart på kommunerna så att de bygger det de ska.

Plan- och bygglagen har fungerat väl under en lång period både när man har byggt mycket och när man har byggt lite, och det tror jag att den kommer att fortsätta att göra. Om ni vill fortsätta tro att det är regelförenklingar som ska lösa bostadsbristen är jag lite orolig. Men jag är samtidigt glad att det inte är ni som sitter i regeringsställning.

(Applåder)

Anf. 51 ROGER HEDLUND (SD):

Herr talman! Vi är här för att diskutera en proposition som regeringen har lagt fram. Vi kan se att utskottet i stort är enigt utöver två förslag som kommer från Alliansens sida där man har gjort gemensam sak.

Den här debatten har visat sig bli lite grann av en allmän bostadspolitisk debatt. Jag kan konstatera att med tanke på den migration vi har haft framför allt de senaste tio åren saknades det helt och hållet framförhållning från Alliansens sida under den tid som de regerade. Man har ständigt under åtta år pratat om regelförenklingar ungefär som att det skulle kunna lösa bostadsbristen i stället för att ha en reglerad invandring för att klara av att hantera befolkningsökningen och hålla den i takt med byggandet i Sverige.

Man fortsätter att hävda att regelförenklingar är det som ska lösa bostadskrisen i dag och har kommit med två förslag. Ett av de förslagen stöder vi tillsammans med allianspartierna och faller därmed regeringens förslag i den frågan. När det gäller det andra förslaget faller vi det tillsammans med regeringen. Eftersom det är Sverigedemokraterna som är vågmästare i riksdagen är det också vi som avgör beslutet när det ställs på sin spets.

Det ena förslaget handlar om att tvinga kommunerna att införa en form av incitament som innebär att man ska klara av handläggningen av bygglov inom rimlig tid. Det andra förslaget är snarast framhastat av Alliansen och innebär att man vill kringgå detaljplaner för att i stället hasta på förslag för att kunna skapa byggnation inom planlagda områden där detaljplanen har utgått. Det känns som sagt som ett framhastat förslag från Alliansens sida för att kunna lösa den migrationspolitiska situation som vi står inför i Sverige.

Det är inte på det sättet jag tycker att vi ska planera samhällena. Det är inte på det sättet som Sverigedemokraterna anser att vi skapar bra förutsättningar att bygga samhällen i framtiden.

Från Alliansens sida vill man gärna slå sig för bröstet, och man menar att den ökning som vi faktiskt har sett när det gäller byggnationen har att göra med deras regelförenklingar. Samtidigt ser vi att trenden med ökat byggande följer börsuppgång och samhällsekonomiska förbättringar för

medborgarna. Det gör det möjligt för dem att kanske i första hand köpa sig en bostadsrätt, en villa eller ett radhus. Frågan är egentligen hur mycket regelförenklingarna har bidragit med i slutändan.

Jag funderar över hur Alliansen och för den delen även regeringen har tänkt hantera den ökade migrationen till Sverige på 190 000 personer under 2015 och upp till 170 000 personer under 2016, enligt prognoserna. Därtill kommer anhöriginvandringen.

Frågan är om inte Alliansen tillsammans med regeringen ska ställa sig bakom ett nytt miljonprogram för att ha möjlighet att ge de människorna någonstans att bo här i Sverige, i stället för att de ska bo i tältläger eller gymnastiksal. Det är den enda lösningen jag kan se på en bostadskris i Sverige.

Det är inte ett förslag från Sverigedemokraterna. Däremot är det vad jag antar kommer att vara regeringens förslag framöver. Men även Alliansen måste ställa upp på det eftersom de nu har sagt ja till ökad migration till Sverige.

Anf. 52 OLA JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Det gick snabbt att bestämma sig för att ta replik. Jag reagerade när Roger Hedlund sa att det är ett framhastat förslag. Han gav olika skäl till det och spekulerade om varför.

Det här utreddes i utredningen *En enklare planprocess*. Jag tror att det var redan 2011 eller 2012. Förslaget bereddes, var på lagrådsremiss och behandlades i utskottet under förra mandatperioden. Jag har full respekt för att Roger Hedlund inte var närvarande under den tiden, men han har partikamrater som var det. De tog ställning åt sitt parti och sa nej till detta.

Det gällde inte bara det här förslaget. Det handlade också om att ge kommunerna möjlighet att själva bestämma när en detaljplan behöver tas fram och även möjlighet att delegera antagandet av en detaljplan till en nämnd eller kommunstyrelsen. Men alla de tre förslagen sa Sverigedemokraterna nej till. Därmed föll den delen av den dåvarande regeringens förklingspolitik.

Det här gör mig lite osäker på Sverigedemokraternas hållning. I dag diskuterar vi kommunernas roll i tolkningen och tillämpningen av plan- och bygglagen bland annat. Vi vill göra förenklingar som Sverigedemokraterna är emot. Anser Roger Hedlund att kommunerna ska ha någon roll över huvud taget när det gäller planering och byggande och översiktsplanering? Eller ska vi ha en statlig bostadspolitik där regeringen bestämmer var det ska byggas och hur byggnader ska utformas?

Anf. 53 ROGER HEDLUND (SD) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Ola Johansson för frågan och för repliken på mitt inlägg.

Det stämmer att det är ett väl förankrat förslag på så sätt att upphävande av detaljplaner har utretts. Jag ber om ursäkt om jag var otydlig. Men jag menar att man kringgår en detaljplan genom att i stället låta byggnadsnämnderna avgöra frågan i varje enskilt ärende. Det innebär ett framhastande av förändringar i samhällsbilden.

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

Vi menar att den processen är viktig. Där kan man få en övergripande bild av situationen när en detaljplan faller eller utgår och man därmed bör anta en ny. På så sätt kan man få en hel bild av hur samhällsbilden förändras i stället för att förändringar av samhällsbilden inkommer i små enskilda ärenden.

Vi menar att ni i stället för att ha framförhållning i bostadspolitiken nu krisar till det. Framförhållning innebär att man klarar av att hantera befolkningsutvecklingen och att bygga i takt med att befolkningen ökar. Men ni möjliggör för framhastade förändringar i samhällsbilden.

Anf. 54 OLA JOHANSSON (C) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Roger Hedlund för svaret.

Det jag sa var mer av en sakupplysning än en fråga. Men frågan som jag ställde på sluttampen svarade Roger Hedlund inte på. Jag tänker komma tillbaka till den.

Roger Hedlund säger att det här blir ett sätt att kringgå en detaljplan. Det kan handla om ett område som detaljplanerades för länge sedan, kanske på 70- eller 80-talet. Det kan finnas behov av förändringar, av att man ser över den sociala situationen i området och de nedgångna husen, av att man förtätar, bygger på en våning – som jag nämnde i mitt anförande – och kanske sätter en utvändig hiss, vilket Caroline Szyber har ett alldeles utmärkt foto på. Sådant omöjliggörs om förändringar i en detaljplan inte görs. Och att göra förändringar i en detaljplan tar lång tid.

Det motsätter sig Roger Hedlund och de som tycker likadant som han i just det här fallet. Det förvånar mig mycket, kanske mer än den fyrkantiga hållning som de rödgröna partierna har.

Jag upprepar min fråga. Ska jag tolka motståndet mot att låta kommunerna bestämma själva som att Sverigedemokraterna önskar en statlig bostadspolitik som tar ifrån kommunerna ansvaret för bostäder och planering?

Anf. 55 ROGER HEDLUND (SD) replik:

Herr talman! Det kommunala självbestämmandet i Sverige är väl förankrat. Alla partier här i riksdagen är ganska eniga om att det kommunala självbestämmandet ska vara starkt. Det är självklart.

Som vi ser det är möjligheterna att få till förändringar i detaljplanen tillräckligt goda i dag. Det viktiga är att man har förankring. Till exempel ska beslut om en förändrad detaljplan och liknande tas i kommunfullmäktige och inte, som Alliansen föreslog, i andra nämnder. Alla partier ska nämligen få möjlighet att vara med i processen. På så vis är beslut väl förankrade bland medborgarna och väljarna.

Alla förenklingsregler som Ola Johansson föreslår är en form av desperation i en situation där framförhållning i bostadspolitiken saknas helt. Befolkningen ökar så snabbt att man inte klarar av att bygga i den takt som behövs. Det saknas också ekonomi för att kunna bygga bostäderna.

Då är inte rätt väg att gå att börja förändra de demokratiska förutsättningarna för att bygga ett samhälle och för hur vi formar bostadsmarknaden och samhället i kommunerna. Då är det viktigt att skapa just framförhållning på bostadsmarknaden genom att ha reglerad invandring till Sverige.

Anf. 56 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! Det mest använda ordet i Roger Hedlunds anförande och i replikskiftet var ordet framhastat. Det sa du nästan hela tiden, Roger Hedlund.

Om det var något som var framhastat var det din kunskap om vad den här propositionen innehåller. Folkpartiet liberalerna har inte väckt en gemensam motion med Kristdemokraterna, Centerpartiet och Moderaterna. Vi har väckt fyra egna reservationer. Det finns ingen gemensam allianspolitik i propositionen. Du talade trots det under fyra minuter i talarstolen om Alliansen och Alliansens gemensamma politik. Den finns inte i den här propositionen. Folkpartiet liberalerna har lagt fram en egen politik. Det kanske är svårt för dig att se det eftersom vi har reserverat oss på samma punkt. Men det är helt olika innehåll.

När Centerpartiet och Kristdemokraterna motionerade om detaljplanebestämmelsen motionerade Folkpartiet om samråd och förenklat förfarande vad gäller cykelvägar och gångvägar. Det var också det jag talade om i mitt anförande och i en replik mot Miljöpartiet.

Du har inte ens läst på om det du säger i talarstolen. Det är ganska talande för hela er politik. Den fungerar lite som att ni sätter upp ett finger i luften och tycker lite. Det är farligt att bedriva politik efter allmänt tyckande.

Miljöpartiet må ha flippfloppat inom politiska sakområden. Men ni flippfloppar i varenda politisk fråga i varenda politisk debatt. Jag vet aldrig vad ni tycker. Det är lite som när en ny påve ska väljas. Ni går in i ett rum. Sedan kommer luften. Och när ni kommer ut igen har ni plötsligt en ny åsikt som ingen någonsin vetat att ni hade.

Varför är ni inte väl förberedda till den här debatten? Och varför håller ni på med det här flippfloppandet? Vilken är er bostadspolitik?

Anf. 57 ROGER HEDLUND (SD) replik:

Herr talman! Tack för frågorna, Robert Hannah!

Visst kan vi fastna i teknikaliteter och formaliteter om du känner för det. Det som finns är en gemensam text från utskottet som fem partier har ställt sig bakom. Den texten blir också utskottets ställningstagande.

Det är klart att det finns olika förslag från partierna. De utgör grunden för utskottets gemensamma ställningstagande. Men när vi debatterar i kammaren är det utskottets gemensamma beslut som vi fattar beslut om. Jag tycker att det är ganska enkelt, men visst kan man fastna i formaliteter, som jag upplever att du gör.

Vi kan komma med en massa olika bostadspolitiska förslag. Jag beskrev alldeles nyss från talarstolen att man kan lägga fram förslag om regelförenklingar, om incitament gentemot kommuner som inte upprätthåller handläggningstider för bygglov och liknande. Det gör en viss skillnad, det kan nog alla ställa sig bakom, men skillnaden är inte avgörande. Den avgörande skillnaden är att ha framförhållning på bostadsmarknaden och att ha en reglerad invandring.

Det är lite komiskt när vi står här och diskuterar olika förslag medan man från Alliansen, regeringen och Vänsterpartiet samtidigt säger ja till att ta emot 190 000 personer under 2015 och upp till 170 000 personer under 2016, utan att man har några konkreta förslag på hur man ska skaffa bostäder till alla dessa människor.

Prot. 2015/16:21
4 november

*Nya steg för en
effektivare plan- och
bygglag och ökad
rättssäkerhet för
verksamhetsutövare
vid omgivningsbuller*

Anf. 58 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! Roger Hedlund säger att det är teknikaliteter och formaliteter att Folkpartiet inte tyckte det som du sa att vi tyckte. Vi har aldrig motionerat om detaljplanebestämmelser. Vi var inte en del av Kristdemokraternas och Centerpartiets motioner som du påstod att vi var. Alliansen består av fyra partier. Om inte alla fyra partier har motionerat tillsammans är det faktiskt inte heller Folkpartiets åsikt. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att riksdagsledamoten har en så låg kunskapsnivå. Det räcker med att läsa s. 23 och 24 för att se att det rör sig om två olika motioner. Att hävda att vi faller Alliansen stämmer inte. Vi faller inte Alliansen över huvud taget, för vi har inte motionerat gemensamt.

När det gäller själva sakfrågan är det uppenbart att Sverigedemokraterna inte har någon bostadspolitik över huvud taget. Ni kan inte svara på någon fråga. Ni pratar endast om att det ska vara en reglerad invandring. Jag vill påminna dig om att vi redan har en reglerad invandring. Återigen handlar det om kunskapsbrist. Vem som helst kan inte komma till Sverige. Det görs till exempel en asylprövning.

Jag saknar besked från Sverigedemokraterna. Var ska människor bo? Vad ska vi bygga? Hur ska vi bygga? När ska vi bygga? Att det ska byggas är väl alla överens om. Det kan en tredjeklassare i skolan också hålla med om. Men hur, var, när och på vilket sätt? Kan Sverigedemokraterna svara på det när det gäller bostadspolitiken i stället för alltid peka på invandringen? Det kommer att behövas bostäder även för människor som är så att säga infödda svenskar, till exempel människor som jag.

Anf. 59 ROGER HEDLUND (SD) replik:

Herr talman! Jag kan självklart svara på de frågor som du ställer om hur och var det ska byggas och liknande. Jag hade gärna velat ha svar från dig på det som jag efterfrågade. Jag frågade dig: Hur ska vi kunna möta den migrationsström som kommer till Sverige med tanke på den bostadsbrist som vi har och med tanke på byggnadstakten? Man bygger inte bostäder på ett år, men det kommer 190 000 personer i år. Jag fick aldrig svar på den frågan. Du kräver svar av mig, men det vore kul om du också kunde svara på de frågor som jag ställer.

När det gäller Sverigedemokraternas bostadspolitik tycker jag att du kan läsa vår kommittémotion på området. Då ser du att vi lägger fram förslag till enklare plan- och byggprocess. Det tror jag att vi alla ställer oss bakom. Det är väl ingenting där som särskiljer Sverigedemokraterna, och det är klart att det är en viktig fråga i sammanhanget.

Vi vill också öka konkurrensen mellan byggbolagen så att det inte finns bara två tre stora byggbolag som lämnar in anbud för att bygga. Hur ska vi annars kunna pressa priserna? Hur ska folk annars ha råd att köpa sina lägenheter? Hur ska fastighetsbolag och kommunala bostadsbolag annars kunna bygga, om man inte pressar priserna? Det är ju bara några få bolag som lämnar in anbud. Hur ska de mindre byggbolagen ha möjlighet att finansiera ett byggande när bankerna säger nej? Vi har föreslagit att man måste se över hur man skapar en större konkurrens, hur man ska få fler som lämnar anbud och hur fler byggbolag ska få finansiell möjlighet att ta hem större anbud.

Sedan föreslår vi ett regionalt bostadsplaneringsstöd. Man bör ge framför allt ge de mindre kommunerna stöd för att de ska kunna planera sin process bättre. Deras kunskaper är kanske inte lika stora som den är i stora kommuner eftersom de inte har samma möjlighet att ha duktiga tjänstemän på området.

Vi vill också att bostadsbidraget ska ses över för att fler ska ha möjlighet att bo i de bostäder som byggs och som i dag kostar ganska mycket.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

§ 9 Sjöfylleri

Sjöfylleri

Civilutskottets betänkande 2015/16:CU2
Sjöfylleri
föredrogs.

Anf. 60 MARIA ABRAHAMSSON (M):

Herr talman! Jag är den första att hålla med om att den person som har druckit några glas vin kan vara fullständigt livsfarlig bakom bilratten när det fordras snabba reflexer och blixtsnabba situationsbedömningar. Men det sunda förnuftet säger att en person som har druckit några glas vin och greppat rodret till sin båt har mycket mer gott om tid att bedöma och reflektera över vilka manövrer som kan behöva göras för att undvika faror. Att som i den allmänna debatten – och till och med bland politiker – tala om sjöfylla vid 0,2 promille är ett missbruk av det svenska språket.

Bestämmelsen om ett utvidgat straffansvar vid 0,2 promille till sjöss infördes den 1 juni 2010. Det gäller inte bara för skeppare och besättning på stora fartyg utan även för båtfolk på mindre och mellanstora båtar. När lagstiftningen infördes motiverades den av sjösäkerhetsskäl. Enligt riksdagen fanns det anledning att se lika allvarligt på alkoholpåverkan till sjöss som i trafiken på våra vägar. Det är ett resonemang som därefter har underkänts av Högsta domstolen.

I en dom från sommaren 2012 framhåller Högsta domstolen att risken från trafiksäkerhetssynpunkt är lägre vid promillekörning till sjöss än vid vägtrafik. En måttlig alkoholpåverkansgrad till sjöss har alltså inte lika högt straffvärde som samma alkoholpåverkansgrad vid bilkörning – detta enligt landets högsta juridiska instans.

Med anledning av Högsta domstolens avgörande och med tanke på att 0,2-promillegränsen nu har varit i kraft under sex sommarsåsonger är tiden mogen att se över om lagens effekter överensstämmer med lagstiftarens intentioner. Detta motionerade jag om redan för tre år sedan. Därefter har riksdagen upprepade gånger år efter år uttalat att det är angeläget att avsluta lagstiftning utvärderas och att det är angeläget att regeringen följer frågan.

Samma sak föreslås nu. I det betänkande som vi nu behandlar, CU2, står det just att utskottet förutsätter att regeringen noga följer frågan. Sedan föreslår utskottet att riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns om en utvärdering av 0,2-promillegränsen.

När dåvarande ordförande i trafikskottet, Anders Ygeman, i valrörelsen 2014 mer eller mindre ställde ut som vallöfte – eller i varje fall uttalade sig positivt i tidningen Båtliv – att det skulle göras en utvärdering tändes hoppet hos det svenska båtfolket om en utvärdering av 0,2-promillegränsen till sjöss. Och varför gjorde man det? För att det svenska folket vill kröka ned sig i sina båtar? Nej.

För den stora majoriteten båtförare står båtliv för naturupplevelser, frihetskänsla och social samvaro i båten, ibland tillsammans med alkohol. Att få bestämma själv om man ska ta ett eller två glas vin, två öl eller en snaps ger frihetskänsla utan risk för sig själv eller någon annan.

Herr talman! Jag tror att förhoppningen om en utvärdering har förstärkts hos den nästan 1 miljon småbåtsägare som finns i Sverige. Varför har den då förstärkts? Jo, därför att den politiker som i valrörelsen 2014 ...

(ANDRE VICE TALMANNEN: Får jag be riksdagsledamoten att komma till ett avslut? Anförandet får maximalt vara fyra minuter långt.)

I know.

Den politiker som nästan ställde ut detta som ett vallöfte är i dag statsråd i en regering som har utredningsmakten i sin hand.

Anf. 61 EVA LINDH (S):

Herr talman! De nuvarande reglerna om sjöfylleri trädde i kraft i juni 2010, vilket också Maria Abrahamsson berättat om. De nya alkoholgränserna är 0,2 promille för sjöfylleri och 1,0 promille för grovt sjöfylleri. Alla förare som kör båtar som är längre än tio meter eller båtar som kan framföras i minst 15 knop omfattas av den nya lagen. Detta gäller både den som framför båten och personer som befinner sig ombord på större båtar och har stor betydelse för fartygets säkra framförande.

Den nya lagen innebär också att polisen och Kustbevakningen får rätt att göra rutinmässiga alkoholtester för att kontrollera nykterheten och sjösäkerheten i svenska vatten. Det innebär att trafiknykterhetsbrott upptäcks och att brotten kan avbrytas genom att fortsatt färd under alkoholpåverkan förhindras.

Det är en omskriven lag som många haft synpunkter på. Det finns också de som arbetar aktivt för att den här gränsen ska ändras eller åtminstone utvärderas.

Bakgrunden till lagen är en säkerhetsfråga. Alkohol kan redan vid små mängder påverka oss så att vi blir sämre förare. Bland annat påverkas mörkerseendet redan vid väldigt lågt intag av alkohol. Det finns naturligtvis olika studier på detta. En studie visar att alkoholintag kan vara än allvarligare på sjön än i vägtrafiken. Ljud, vind och allting annat innebär att man påverkas mycket mer och får det svårare att framföra båtar. Det är också så att fler förare är oerfarna.

Alkohol i trafiken är en fara därför att det sker olyckor. När Maria Abrahamsson säger att det inte går att jämföra vägtrafik och båttrafik stämmer det bara delvis. Alkohol påverkar olycksrisken. Det är därför vi inte kan acceptera en hög alkoholpåverkan. Det påverkar trafikolyckorna, men det är en riskfaktor som är möjlig att undvika.

Men det utesluter inte att vi ska följa lagstiftningen. Det är också detta som utskottet enigt har fattat beslut om. Utskottet förutsätter att regeringen noga följer frågan samt föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Det är viktigt att följa den här lagstiftningen, men det görs med all lagstiftning, och det förutsätter vi ska ske även med denna.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 10.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 11.33 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

KU2 Några ändringar i radio- och tv-lagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU4 Europeisk skyddsorder

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU5 Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen

I denna punkt hade endast yrkats bifall till utskottets förslag till beslut. Förslaget innebar dock att en förvaltningsuppgift som innefattade myndighetsutövning mot enskild skulle överlätas till en annan stat. Beslutet skulle därför fattas i den ordning som föreskrivits i 10 kap. 8 § andra stycket regeringsformen. Det innebar att beslutet skulle fattas antingen genom att *minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter* röstade ja eller i den ordning som gällde för stiftande av grundlag. Utskottet hade föreslagit att lagförslaget skulle antas direkt med ett enda beslut genom kvalificerad majoritet.

Enligt riksdagsordningen skulle beslutet fattas genom votering med omedelbar rösträkning.

Votering:

300 för bifall

49 frånvarande

Andre vice talmannen konstaterade att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat ja och kammaren hade således bifallit utskottets förslag till beslut.

Prot. 2015/16:21
4 november

Partivis fördelning av rösterna:
För bifall: 98 S, 74 M, 40 SD, 24 MP, 17 C,
17 V, 15 FP, 15 KD
Frånvarande: 15 S, 10 M, 8 SD, 1 MP, 5 C, 4 V,
4 FP, 1 KD, 1 -

FiU8 Riksrevisionens rapport om den officiella statistiken
Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU4 Skattetillegg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor

1. utskottet
2. res. (SD)
Votering:
261 för utskottet
40 för res.
48 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 98 S, 74 M, 1 SD, 24 MP, 17 C, 17 V,
15 FP, 15 KD
För res.: 40 SD
Frånvarande: 15 S, 10 M, 7 SD, 1 MP, 5 C, 4 V,
4 FP, 1 KD, 1 -

SkU6 Skatteavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland
Kammaren biföll utskottets förslag.

CU3 Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbuller

Punkt 1 (Regeringens lagförslag)

1. utskottet
2. res. 1 (V)
Votering:
285 för utskottet
16 för res. 1
48 frånvarande
Kammaren biföll utskottets förslag.
Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 98 S, 74 M, 41 SD, 24 MP, 17 C, 1 V,
15 FP, 15 KD
För res. 1: 16 V
Frånvarande: 15 S, 10 M, 7 SD, 1 MP, 5 C, 4 V,
4 FP, 1 KD, 1 -

Karin Rågsjö (V) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Punkt 2 (Reglering av kommuners handläggningstider för anmälnings-
ärenden)

1. utskottet

2. res. 2 (V)

Votering:

282 för utskottet

17 för res. 2

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 74 M, 41 SD, 24 MP, 17 C,
15 FP, 15 KD

För res. 2: 17 V

Frånvarande: 17 S, 10 M, 7 SD, 1 MP, 5 C, 4 V,
4 FP, 1 KD, 1 -

Ingela Nylund Watz (S) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats
som frånvarande.

Punkt 3 (Upphävande av bestämmelser i en detaljplan genom ett förenklat
förfarande)

1. utskottet

2. res. 3 (KD, M, C)

Votering:

176 för utskottet

106 för res. 3

19 avstod

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 96 S, 39 SD, 24 MP, 17 V

För res. 3: 74 M, 17 C, 15 KD

Avstod: 2 S, 2 SD, 15 FP

Frånvarande: 15 S, 10 M, 7 SD, 1 MP, 5 C, 4 V,
4 FP, 1 KD, 1 -

Tomas Eneroth och Kent Härstedt (båda S) anmälde att de avsett att rösta
ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 4 (Offentliggörande av planerade initiativ till markanvisningar)

1. utskottet

2. res. 5 (FP)

Votering:

286 för utskottet

15 för res. 5

48 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 98 S, 74 M, 41 SD, 24 MP, 17 C,
17 V, 15 KD

För res. 5: 15 FP

Frånvarande: 15 S, 10 M, 7 SD, 1 MP, 5 C, 4 V,
4 FP, 1 KD, 1 -

CU2 Sjöfylleri

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2015/16:5 Genomförande av krishanteringsdirektivet

2015/16:10 Värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument

Skrivelse

2015/16:34 Riksrevisionens rapport Arktiska rådet – vad Sverige kan göra för att möta rådets utmaningar

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 3 november

2015/16:129 Järnvägsunderhåll i hela Sverige

av *Emma Wallrup* (V)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:130 Statens kostnadstäckning av kommunal vård och omsorg

av *Niklas Wykman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:131 Det nya utanförskapet

av *Niklas Wykman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:132 Nationellt skogsmuseum

av *Edward Riedl* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:133 Arbetslöshetsmålet

av *Jenny Petersson* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 30 oktober

2015/16:205 Konsumentupplysning om snusets innehåll

av *Fredrik Malm* (FP)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

den 3 november

2015/16:206 Underlättande för funktionshindrade att få dispens för motorfordon i terräng

av *Lotta Finstorp* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:207 SJ:s vinstutdelning

av *Fredrik Schulte* (M)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2015/16:208 Satsningar på försvaret

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:209 Neuron

av *Stig Henriksson* (V)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:210 Nykterhetskontroller av piloter

av *Pia Hallström* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:211 Bosättning av så kallade EU-migranter på rastplatser

av *Per Klarberg* (SD)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:212 Den digitala planprocessen

av *Caroline Szyber* (KD)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2015/16:213 Statens museer för världskultur

av *Cecilia Magnusson* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:214 Ålarvet på Ålakusten

av *Maria Malmer Stenergard* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 2 november

2015/16:159 Nationell strategi för den kreativa sektorn

av *Jörgen Warborn* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

Prot. 2015/16:21
4 november

den 3 november

2015/16:149 Dålig städning inom vården
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet *Gabriel Wikström* (S)

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 16.06.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till och med § 8 anf. 47 (delvis)
och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANDERS NORIN

/Eva-Lena Ekman

§ 1 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 2 Några ändringar i radio- och tv-lagen	1
Konstitutionsutskottets betänkande 2015/16:KU2	1
(Beslut fattades under § 10.).....	1
§ 3 Europeisk skyddsorder	1
Justitieukskottets betänkande 2015/16:JuU4.....	1
(Beslut fattades under § 10.).....	1
§ 4 Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom	
Europeiska unionen	2
Justitieukskottets betänkande 2015/16:JuU5	2
(Beslut fattades under § 10.).....	2
§ 5 Riksrevisionens rapport om den officiella statistiken	2
Finansutskottets betänkande 2015/16:FiU8.....	2
(Beslut fattades under § 10.).....	2
§ 6 Skattetillegg: Dubbelprövningsförbudet och andra	
rättssäkerhetsfrågor	2
Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU4	2
Anf. 1 OLLE FELTEN (SD).....	2
Anf. 2 PER ÅSLING (C).....	4
Anf. 3 OLLE FELTEN (SD) replik.....	5
Anf. 4 PER ÅSLING (C) replik	5
Anf. 5 OLLE FELTEN (SD) replik.....	5
Anf. 6 PER ÅSLING (C) replik	6
Anf. 7 SARA KARLSSON (S)	6
Anf. 8 OLLE FELTEN (SD) replik.....	7
Anf. 9 SARA KARLSSON (S) replik.....	7
Anf. 10 OLLE FELTEN (SD) replik.....	8
Anf. 11 SARA KARLSSON (S) replik	8
Anf. 12 ANETTE ÅKESSON (M).....	8
Anf. 13 OLLE FELTEN (SD) replik.....	9
Anf. 14 ANETTE ÅKESSON (M) replik.....	10
Anf. 15 OLLE FELTEN (SD) replik.....	10
Anf. 16 ANETTE ÅKESSON (M) replik.....	10
Anf. 17 RASMUS LING (MP).....	11
Anf. 18 OLLE FELTEN (SD) replik.....	11
Anf. 19 RASMUS LING (MP) replik	11
Anf. 20 OLLE FELTEN (SD) replik.....	12
Anf. 21 RASMUS LING (MP) replik	12
(Beslut fattades under § 10.).....	12
§ 7 Skatteavtal mellan Sverige samt Storbritannien och	
Nordirland	12
Skatteutskottets betänkande 2015/16:SkU6	12
Anf. 22 MARIA PLASS (M)	12
Anf. 23 OLLE FELTEN (SD).....	13
Anf. 24 MARIA PLASS (M) replik	14
Anf. 25 OLLE FELTEN (SD) replik.....	15
Anf. 26 MARIA PLASS (M) replik	15

Anf. 27 OLLE FELTEN (SD) replik.....	16
(Beslut fattades under § 10.)	16
§ 8 Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbullen	16
Civilutskottets betänkande 2015/16:CU3.....	16
Anf. 28 CAROLINE SZYBER (KD).....	16
Anf. 29 MATS GREEN (M).....	17
Anf. 30 OLA JOHANSSON (C).....	19
Anf. 31 NOOSHI DADGOSTAR (V)	20
Anf. 32 MATS GREEN (M) replik.....	22
Anf. 33 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	23
Anf. 34 MATS GREEN (M) replik.....	23
Anf. 35 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	24
Anf. 36 ROBERT HANNAH (FP).....	25
Anf. 37 LEIF NYSMED (S)	27
Anf. 38 OLA JOHANSSON (C) replik.....	28
Anf. 39 LEIF NYSMED (S) replik	28
Anf. 40 OLA JOHANSSON (C) replik.....	29
Anf. 41 LEIF NYSMED (S) replik	29
Anf. 42 EMMA HULT (MP).....	30
Anf. 43 ROBERT HANNAH (FP) replik	30
Anf. 44 EMMA HULT (MP) replik.....	31
Anf. 45 ROBERT HANNAH (FP) replik	31
Anf. 46 EMMA HULT (MP) replik.....	32
Anf. 47 MATS GREEN (M) replik.....	32
Anf. 48 EMMA HULT (MP) replik.....	33
Anf. 49 MATS GREEN (M) replik.....	33
Anf. 50 EMMA HULT (MP) replik.....	33
Anf. 51 ROGER HEDLUND (SD)	34
Anf. 52 OLA JOHANSSON (C) replik.....	35
Anf. 53 ROGER HEDLUND (SD) replik.....	35
Anf. 54 OLA JOHANSSON (C) replik.....	36
Anf. 55 ROGER HEDLUND (SD) replik.....	36
Anf. 56 ROBERT HANNAH (FP) replik	37
Anf. 57 ROGER HEDLUND (SD) replik.....	37
Anf. 58 ROBERT HANNAH (FP) replik	38
Anf. 59 ROGER HEDLUND (SD) replik.....	38
(Beslut fattades under § 10.)	39
§ 9 Sjöfylleri	39
Civilutskottets betänkande 2015/16:CU2.....	39
Anf. 60 MARIA ABRAHAMSSON (M).....	39
Anf. 61 EVA LINDH (S)	40
(Beslut fattades under § 10.)	41
Ajournering.....	41
Återupptagna förhandlingar	41
§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	41
KU2 Några ändringar i radio- och tv-lagen.....	41
JuU4 Europeisk skyddsorder.....	41

JuU5 Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen	41	Prot. 2015/16:21
FiU8 Riksrevisionens rapport om den officiella statistiken.....	42	4 november
SkU4 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor.....	42	-----
SkU6 Skatteavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland	42	
CU3 Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbullen.....	42	
CU2 Sjöfylleri	44	
§ 11 Bordläggning.....	44	
§ 12 Anmälan om interpellationer.....	44	
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	45	
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	45	
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 16.06.....	46	